Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

Najer Folksblat

פרייז 20 גראשען

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

אונפארטייאישע פאליטיש - געזעלשאפטליכע טאג - צייטונג

Nr. 131 (1136) | Łódź, Sroda 8 Czerwca 1927 | פינפטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך ח סיון תרפ"ז. | Nr. 131 (1136

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71. | Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, Tel. 24,71.

וואיקאוו ערמארדעט.

19-יעהריגער רוסישער עמיגראנט דערשאסען דעם סאוויעטישען געזאנדטען אין ווארשא.— דער מערדער איז ארעסטירט.

ווי - אזוי איז פארגעקומען דער מארד.

ווארשא, 7. (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט, דריי פערטעל צעהן אינדערפריה איז אויפ'ן הויפט-וואקזאל אין ווארשא בעגאנגען געווארען אן אטענטאט אויפ'ן סאוויעטישען געזאנדטען וואיקאוו. דעם אטענטאט האט אויסגעפיהרט א יונגער רוסישער שילער; וועלכער האט מיט עטליכע רעוואלווער-שאסען וואיקאוו'ן ערמארדעט.

דער מארד איז פארגעקומען ביי פאלגענדע אומשטאנדען. 9 אינדערפריה איז וואיקאוו איינאיינעם מיט עטליכע בעאמטע פון דער סאוויעטישער געזאנדשאפט געקומען אויפ'ן הויפט-באהן-הויף אין ווארשא, כדי זיך צו בעגעגענען מיט'ן פרזאגאל פון דער סאוויעטישער אמבאסאדע אין לאנדאן מיט ראזענהאלץ'ן אין דער שפיץ, וועלכע זענען דורכגעפאהרען דורך ווארשא קיין מאסקווע.

גלייכצייטיג מיט וואיקאוו'ן איז אויפ'ן וואקזאל געקומען א יונגערמאן, וועלכער האט זיך שפעטער ארויסגעוויזען אלס באריס איוואנאוויטש קאָדערווא, א זוהן פון א רוסישען עמיגראנט. וואיקאוו האט ארום זיך קיין שום בעזונדערע וואך נישט בעהאט און ער האט אזא וואך נישט בעפאדערט.

בעת ס'איז אנגעקומען דער צוג און וואיקאוו האט גערעדט מיט ראזענהאלץ'ן איז קאדערווא געשטאנען אין א זייט. א פאר מינוט פאר'ן אבגאנג פון צוג האט וואיקאוו געוואלט איינשטייגען אין וואגאן, וואו ראזענהאלץ איז געפאהרען. אין דעם מאמענט איז קאדערווא פערלאזען וואיקאוו'ן דעם וועג האט ארויסגעכאפט א רעוואלווער און עטליכע מאל אויסגעשאסען וואיקאוו'ן פון הינטען. וואיקאוו האט זיך אומגעקעהרט צום מערדער, אבער יענער האט אויסגעשאסען נאך עטליכע מאל. ס. ה. האט ער געגעבען 7 שאסען.

וואיקאוו איז געטראפען געווארען אין דער געגענד פון הארץ און די לונגען. ער האט נאך בעוויזען ארויסצוכאפען פון טאש א רעוואלווער און אויסשיסען איינמאל אינ'ם מערדער, ער האט אבער נישט געטראפען. בעגיסענדיג זיך מיט בלוט, איז וואיקאוו אומגעפאלען אויפ'ן פערון.

דער מערדער איז געבליבען שטעהן מיט'ן רעוואלווער אין האנד און האט נישט געפרובט אנטלויפען, ווען די באהן-בעדי-נונג האט איהם פערהאלטען. בעת מ'האט איהם רעווידירט און ארעסטירט, האט ער אויסגעשריגען: „דאס איז פאר'ן נאציאנא-לען רוסלאנד, געגען דעם אינטערנאציאנאלען.

אויפ'ן וואקזאל איז געווארען א פאניק. אויפ'ן רוג מאר-שאלקאווסקא און אלעיע יעראזאלימסקיע האט זיך פערזאמעלט א גרויסער המון, וועלכען פאליציי האט געמוזט פונאנדערטרייבען.

די לעצטע מינוטען פון וואיקאוו'ן.

ס'איז תיכף אלארמירט געווארען פאגאטאוויץ, וועלכע האט וואיקאוו'ן אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד אבגעפיהרט אין שפיטאל „דזשעטשיאנסקא יעזוס", וואו פראף. סאוויצקי איז תיכף צוגעטראטען צו מאכען אן אפעראציע.

אין שפיטאל איז תיכף געקומען דער אויסערן-מיניסטער זאלעסקי און דער שעף פון דיפלאמאטישען פראטאקאל משטשיש-דזיעצקי, וועלכע זענען דארט פערבליבען ביז נאך דער אפעראציע. מין. זאלעסקי האט אויך שפעטער בעזוכט די סאוויעטישע בעזאנדשאפט.

נישט קוקענדיג אויף די ענערגישע בעמיהונגען פון די דאקטוירים, איז נישט געלונגען וואיקאוו'ן צו דערהאלטען ביים לעבען. 11 א זייגער מיט 5 מינוט איז ער געשטארבען. ער איז געוועזען ביים בעוואוסטזיין און האט עטליכע מאל אויסגערופען: „סוקין סין, וואס האט ער געוואלט פון מיר !?"

פאר'ן טויט האט וואיקאוו געהייסען מ'זאל ביי איהם צו-נעהמען די שליסלען פון דער קאסע אין דער בעזאנדשאפט און אנגעוויזען, וואספארע פאפירען מ'זאל פון דארט ארויסנעהמען.

ווער איז דער מערדער?

אויפ'ן ארט פון אטענטאט זענען תיכף אנגעקומען די פאר-שטעהער פון דער גערימטליכער און פאליציייאישער מאכט און ס'איז באלד אדורכגעפיהרט געווארען די ערשטע אויספארשונג. דער מערדער הייסט באריס סאפראנאוויטש קאדערווא, ער איז אלט 20 יאהר. געבוירען אין יאנישקי, ווילנער קרייז, זיין פא-טער איז געוועזען א גמינע-שרייבער. אין יאהר 1915 איז די פא-מיליע אבגעפאהרען קיין סאמארע, וואו קאדערווא האט זיך גע-לערנט אין א רעאל-שולע. אין יאהר 1920 זענען זיי צוריקגעקו-מען קיין פוילען. באריס קאדערווא האט אין אנהויב געלערנט אין א ווייסרוסישער, דערנאך אין דער ווילנער רוסישער גימנא-זיע. ער איז אמבע געוועזען א פערשלאסענער יונגערמאן און פון 12 יאהר האט ער זיך אליין אויסגעהאלטען. לעצטענס האט ער געארבייט אין א דרוקעריי און איז אויך געוועזען בעשעפטיגט ביי עקספעדיציע.

ד. 22-טען מאי האט ער געזאגט זיין מוטער, וועלכע אר-בייט אין א ווייסרוסישען קלוב, אז ער פאהרט קיין ווארשא, און ד. 24-טען מאי איז ער אפגעפאהרען, מיטנעהמענדיג מיט זיך 50 זל. און א גאלדען 10-רובל-שטיק. צו דער מוטער האט ער פון ווארשא געשריבען, אז ער מוז דא פערבלייבען א לענגערע צייט. ער איז איינמאל געוועזען אין דער רוסישער געזאנדשאפט, וואו ער האט געזעהן וואיקאוו'ן; מ'רעכענט, אז ר'איז געקומען, כדי צו קענען דעם געזאנדטען אויפ'ן פנים, און דערנאך האט ער אויף איהם שוין געשאטעוועט.

באריס קאדערווא איז געוועזען סעקרעטאר פון א רוסישער מאנארכיסטישער ארגאניזאציע אין פוילען. זיין פאטער האט בעת סאווינקאוו איז געוועזען אין ווארשא, רעדאגירט און פער-שפרייט אויפרופען געגען די באלשעוויקעס.

פיאטר וואיקאוו, דער ערמארדע-טער סאוויעטישער געזאנדטער אין ווארשא.

ביי דער ערשטער אויספארשונג האט דער מערדער זיך אויסגעדרוקט: „יא איספאלניל דאלג פערעד ראדינאי" (כ'האב ערפילט דעם חוב פאר'ן פאטערלאנד) און ערקלערט, אז לכתחילה האט ער געמיינט, אז וואיקאוו איז א יוד און ס'וועט נישט זיין קיין אומגליק, אויב ס'וועט זיין מיט איין יוד ווע-ניגער אויף דער וועלט.

דעם מערדער האט מען נאכמיטאג אבגעפיהרט אהמער א שטרענגער וואך פון אויספארשונגס אמט אין תפיסה אריין. ער פיהלט זיך האפערדיג און האט געגעסען עסען.

ראזענהאלץ געבליבען אין ווארשא.

ראזענהאלץ, וועלכער האט ביגעוואוינט די גאנצע סצענע פון מארד, האט אבגעלעגט זיין נסיעה קיין מאסקווע און איז דערווייל פערבליבען אין ווארשא ער האט צוגעשיקט א בריף צו דער פראקוראטור, אין וועלכען ער בעשרייבט גענוי, ווי אזוי דער מארד איז בעגאנגען געווארען. ראזענהאלץ שטעלט פעסט, אז וואיקאוו האט מיט דעם מערדער קיין שום געשפרעך נישט געפיהרט.

בילייד פון דער רעגירונג און פון דיפ-לאמאטישע פערטרעטער.

באלד נאכ'ן מארד האבן אלע מיניסטארן פון דער פוי-לישער רעגירונג, בראש מיט'ן פרעמיער מארשאל פילסודסקי און וויצע-פרעמיער בארטעל אלס צייכען פון ביילייד צוגעשיקט אין דער סאוויעטישער געזאנדשאפט זייערע וויזיט קארטען.

מיטגעפיהל האבען אויסגעדריקט דער סאוו. געזאנדשאפט די פארשטעהער פון אלע מלוכות, וואס שטעהען מיט רוסלאנד אין גוט פריינדשאפטליכע בעציהונגען, אויך דער הויפט פון דיפלא-מאטישען קארפוס, דער פויפסטליכער נונציוס. אויסערן-מיניס-טער זאלעסקי האט געשיקט א קאנדאלענץ-דעפעשע צום פאלקס-קאמיסאר טשיטשערין.

אלס פערטרעטער פון דער ציוויל-קאנצעלאריע ביים מלוכה-פרעזידענט האט איבערגעגעבען די וויזיט-קארטע ה' גרוסא-וויטש, א זוהן פון ערמארדעטען 1-טען מלוכה-פרעזידענט.

וואס דראהט דעם מערדער.

די אויספארשונג וועגען מארד פיהרט דער אויספארשונגס-ריכטער פאר ספעציעל וויכטיגע ענינים סקאזשינסקי. דער מער-דער וועט שטעהן פאר א געוועהנליך געריכט אלס בעשולדיגטער לויט'ן ארט. 453 פון שטראף-קאדעקס. דאס געריכט וועט אבער קענען אנווענדען דעם ארט. 15 פון די איבערגאנגס-פארשריפטען און דאן וועט דער מערדער קאנען פער'משפט ווערען צום טויט. די פאמיליע פון ערמארדעטען וועט קאנען ארויסטרעטען מיט א ציוויל תביעה.

טרויער אין דער סאוו. געזאנדשאפט.

אלס צייכען פון טרויער איז איבער דער סאוויעטישער געזאנדשאפט ארויסגעהאנגען געווארען א שווארצע פאהן. באלד ווי ס'איז בעוואוסט געווארען וועגען דעם מארד זענען כמעט אלע מיטגלידער פון דער געזאנדשאפט אוועק אין שפיטאל.

אין משך פון טאג האבען זיך פאר'ן שפיטאל, וואו וואי-קאוו איז געשטארבען פערזאמעלט מאסען ארבייטער, וועלכע האבען געווארט אויפ'ן איבערפיהרען פון קערפער אין סאוו. געזאנדשאפט.

דאנערשטאג — די לויה

ווארשא, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אין צוזאמענהאנג מיט דער ערמארדונג פון סאוו. געזאנדטען האט דער אויסערן מיניסטער זאלעסקי היינט אבגעהאלטען ספע-ציעלע קאנפערענצען מיט'ן פרעמיער פילסודסקי און וויצע פרע-מיער בארטעל.

עס זענען אויך פארגעקומען בעראטונגען וועגען אנטייל פון דער פוילישער רעגירונג אין דער לויה, וועלכע וועט פאר-קומען דאנערשטאג. דער קערפער וועט אבגעפיהרט ווערען קיין מאסקווע אין בעגלייטונג פון ראזענהאלץ'ן און דעם מיטגליד פון דער בעזאנדשאפט ארקאדיעוו'ן.

דער קערפער איז היינט באלזאמירט געווארען.

קאמוניקאט פון דער סאוו. געזאנדשאפט

ווארשא, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). די סאוויעטישע געזאנדשאפט האט ארויסגעלאזט א קאמוניקאט וועגען מארד, אין קאמוניקאט ווערט איבערגעגעבען, ווי אזוי דער מארד איז פארגעקומען און ס'ווערט אנגעוויזען אויף פאלג. אומשטענדען: די טעלעגראמע וועגען ראזענהאלץ'ס קומען קיין ווארשא איז געווען נישט שיפרירט און איז געווען בעקאנט גאר די נאהענטסטע מיטארבייטער פון דער געזאנדשאפט. דער מער-דער האט אלזא ספעציעל אבסערווירט זיין קרבן און איז געווען אינפארמירט פון זייטיגע קוואלען וועגען וואיקאוו'ס שריט. דער קאמוניקאט שטעלט אויך פעסט, אז וואיקאוו האט מיט דעם מערדער נישט גערעדט.

די סאוו. געזאנדשאפט האפט זיך געוועגדעט צום אויסערן-מיניסטער מ'זאל צולאזען א פערטרעטער פון דער געזאנדשאפט צו דער אויספארשונג פונ'ם מערדער. דער אויסערן-מיניסטער האט געענטפערט, אז ער וועט קאנען דערויף איינגעהן, אויף וויפיל ס'וועט זיין די הסכמה פון יוסטיץ מיניסטעריום.

דעפעשע פון דער קאמ. פראקציע.

ווארשא, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) דער קאמוניסטישער סיים קלוב האט פונאנדערגעשיקט פאלגענדע דעפעשע צו די קאמוניסט. פראקציעס אין דייטשלאנד און

(ענדע זעה 5-טע זייט).

מורא'דיגער אויפרייס הינטער קראקא

אמוניציע-לאגערן האבען זיך אנגעצונדען און אויפגעריסען. — 500 פערוואונדעטע, מיליאנען שאדענס.—32 לאדזער קינדער צווישען די פערוואונדעטע.—דרינגענדע הילף פון דער רעגירונג.

וויצע-פרעמיער בארטעל אין קראקא

קראקא, 5 (טעלעפאניש) זונטאג, האלב עלף איז אין קראקא פארגעקומען א מורא'דיגער אויפרייס. באלד אין אנהויב האט מען נישט געוואוסט. וואס ס'איז פארגעקומען און ס'איז ענטשטאנען צווישען דער באפעלקערונג א

שרעקליכע פאניק

גלויבענדיג ווי מ'האט געהערט עטליכע אויפרייסען האט מען געמיינט, אז ס'קומט פאר אן ערדציטערניש. ערשט שפעטער האט מען זיך דערוואוסט, אז דער אויפרייס איז פארגעקומען אין די אמוניציע-מאגאזינען אין וויטקאוויץ, 8 קילאמעטער פון קראקא.

צוליב די גרויסע היצען האבען זיך אליין אנגעצונדען די לאגערן מיט

40 מיליאנען קילא פיקרין-זייערע

און ס'איז געשעהען דער אויפרייס. דער אויפרייס האט זיך שפעטער אריבערגעטראגען אויף די פולווער-סקלאדעס. די עקספלאזיע, וועלכע איז פארגעקומען אין ביידע לאגערן האט געבראכט מענשליכע קרבנות און אנגעמאכט אומגעהויערע שאדענס. אין די ארומיגע דערפער אויף א שטח פון 6 ביז 10 קילאמעטער זענען אפגעריסען געווארען די דעכער פון אלע הייזלעך, עס זענען צוריסען געווארען די טירען און פענסטער מיט די וויטרינעס, אפגעריסען אלע קוימענס א.א.וו.

אלס ערשטער קרבן פון דעם אויפרייס איז געפאלען א מוטער דער זעלנער סטעפאן חאחורא, וואס איז געשטאנען אויף דער וואך ביי די לאגערן. ווייטער איז געפאלען טויט א מיידעל, וואס האט געפאשעט שאף, איהר נאמען איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען. ביז איצט זענען אנגעמעלדט געווארען צוויי

500 שווער און לייכט פערוואונדעטע

פון דער ארומיגער געגענד און פון קראקא גופא.

אין קראקא אליין זענען ארויסגעפאלען די שויבען פון די פענסטער, עס זענען בעשעדיגט געווארען עטליכע הייזער, דערונטער אויך א קירכע.

אויפ'ן ארט פון דער שרעקליכער קאטאסטראפע זענען זיך צונויפגעקומען אלע אפטיילונגען פון די פייערלעשער, פאגאטאוויעס, קראנקען קאסע, מיליטער-אמבולאנסען, ווי אויך פיל פריוואט-אויטאס, וועלכע האבען זיך בעמיהט צו העלפען די געליטענע. די שווערע פערוואונדעטע האט מען איבערגעפיהרט אין שפיטאלען קיין קראקא. גלייכצייטיג זענען אנגעקומען די פאליציייאישע, מיליטערישע און קאמונאלע מאכט, ווי אויך פארשטעהער פון דער פראקוראטור, וועלכע האבען אנגעהויבען אן אויספארשונג. אין אנהויב האט מען געמיינט, אז מ'האט צו טון מיט אן אנטענטאט און ס'זענען

ארעסטירט געווארען עטליכע צעהנדליג פערדעכטיגע פערזאנען.

שפעטער איז אבער פעסטגעשטעלט געווארען, אז די אמוניציע-לאגערן האבען זיך אליין אנגעצונדען.

קראקא, 5. (טעלעפאניש). דא האט מען מורא פאר ווייטערדיגע אויפרייסען, ווייל נאהענט פון טאני, וואו ס'איז פארגעקומען דער אויפרייס, געפינען זיך נאך פולווער-לאגערן. דאס ארט פון אויפרייס איז ארומגערינגעלט מיט א מיליטער-קארדאן. די פערוואונדעטע ווערען אויף אויטאס אפגעפיהרט אין די קראקאווער שפיטעלען. אויפ'ן ארט פון מארגאל זענען געקומען פארשטעהער פון דער מאכט מיט'ן וואיעוואדע דראבוסקי בראש. פון די קראקאווער בנינים האבען אממעהרסטען געליטען דער בנין פון דער וואיעוואדזטווע און פון דער כירורגישער קליניק. דער פלאץ מאריאצקי איז אינגאנצען בעדעקט מיט שטיקלעך גלאז.

קראקא, 5 (טעלעפאניש) לויט ווייטערדיגע ידיעות איז נישטא קיין איין אומבעשעדיגט הויז אויפ'ן וועג, וואס פיהרט צום ארט פון דער קאטאסטראפע. די באפעלקערונג האט זיך אין די ערשטע שעה'ן בעהאלטען אויף די פעלדער, מורא האבענדיג פאר ווייטערדיגע אויפרייסען. איצט קעהרט זיך די באפעלקערונג אום אין די בעשעדיגטע הייזער.

אין די שמאלע סאנימאר-אנשטאלטען זענען די שויבדזולכט - בארקען טיילווייז איינגעפאלען, די פענסטער און טירען ארויסגעריסען. אין די קירכען איז גראד פארגעקומען דאס געבעט דינסט. צוליב דער פאניק איז אומעטום שיער נישט געקומען צו מורא'דיגע קאטאסטראפעס. דער דרוק פון דער לופט אין קראקא איז געוועזן אזוי שטארק, אז דאס מעבעל האט זיך איבערגעקעהרט און די מענשען זענען ארונטערגעפאלען פון די בענקלעך. א גאנצע רייהע אויסשטעלונגס-שויבען זענען אויסגעשלאגען. די פענסטער-שויבען זענען געפלויגען ווי האגעל.

דער אפיציעלער קאמוניקאט גיט איבער, אז די קאטאסטראפע איז פארגעקומען אין די אמוניציע-לאגערן פון די סאפיארען. קיין ארטילעריע-אמוניציע זענען אין די לאגערן נישט געווען. פון די אמוניציע-לאגערן איז קיין שטור נישט געבליבען.

א חוץ דעם וואך-זעלנער, וועלכער איז דער'הרג'עט געווארען איז אויך שווער פערוואונדעט געווארען דער קאמענדאנט פון דער וואך.

צווישען די פערוואונדעטע געפינען זיך 80 קינדער,

וועלכע האבען זיך געפינען אין טראכאמער-שפיטאל אין וויטקאוויץ.

לויט דער מיינונג פון פאכמענער איז דער אויפרייס פארגעקומען צוליב די געוואלדיגע היצען.

קראקא, 5. (טעלעפאניש). דער וואיעוואדע דראבוסקי האט וועגען דער קאטאסטראפע ערקלעהרט פאלגענדעס: די סיבה פון דער קאטאסטראפע זענען די גרויסע היצען. די מאגאזינען זענען פולשטענדיג פערניכטעט. פערוואונדעטע זענען פערהאן 486, פון דעם זענען 356 אפגעפיהרט געווארען אין די שפיטעלער, אממייסטען האבען געליטען קינדער, 115 קינדער געפונען זיך אין די קראקאווער שפיטעלער. בעת דעם פאניק זענען זיך צולאפען 80 קינדער, וועלכע מ'זוכט איצט. שווער פערוואונדעט זענען 35 פערזאן, צווישען זיי 12 קינדער, אלע כמעט זענען פערוואונדעט אין די אויגען מיט שטיקלעך גלאז. די שאדענס בעטרעפען קרוב 2 און א האלב מיליאן זלאטיס. צווישען אנדערע איז אויך פערניכטעט געווארען די עקספערימענטאל-סטאציע פאר זוימען-פראדוקציע אין דער ווערט פון 20 טויזענד דאלאר.

אין שפעט איז רוהיג, אונטער דער אנפיהרונג פון וואיעוואדע איז ארגאניזירט געווארען א קאמיטעט צו שאפען דרינגענדע הילף פאר די געליטענע.

ווארשא, 5 (טעלעפאניש) זונטאג 7 א זייגער אין אוונט איז פארגעקומען א ספעציעלע זיאונג פון מיניסטארען ראט. ס'איז בעשלאסען געווארען צו בעשטימען א האלב מיליאן זלאטעס פאר די געליטענע, די סומע איז גלייך איבערגעשי'קט געווארען צום וואיעוואדע דראבוסקי.

זונטאג 11 אין אוונט איז דער וויצע-פרעמיער בארטעל צוזאמען מיט זיין סעקרעטאר אפגעפאהרען קיין קראקא.

וויצע-פרעמיער בארטעל אין קראקא.

קראקא, 6 (טעלעפאניש) 6 אין דערפריה איז וויצע-פרעמיער בארטעל אנגעקומען קיין קראקא. מינ. בארטעל איז צופוס אוועק אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע און אין פערלויף פון 3 שעה בעזוכט דאס ארט פון דער קאטאסטראפע.

דער פרעמיער האט בעזוכט אלע פערניכטעטע הייזער און דאס טראכאמע-שפיטאל. דער וויצע-פרעמיער האט פערזיכערט דער באפעלקערונג, אז די מאכט וועט מיט אלע מעגליכקייטען העלפען די געליטענע.

קראקא, 6 (טעלעפאניש) מאנטאג 11 א זייגער פארמיטאג איז אונטער'ן פארזיץ פון וויצע-פרעמיער בארטעל פארגעקומען א קאנפערענץ וועגען ארגאניזירען הילף פאר די געליטענע.

אויף דער קאנפערענץ איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די שאדענס אויסער קראקא בעטרעפען 1 מיליאן 300 טויזענד זלאטיס, ווייטער איז בעשלאסען געווארען, אז די אויפבוי-ארבייט זאל זיך אנהויבען שוין מארגען. דער קראקאווער אוניווערזיטעט, צו וועמען עס געהערען די קינדער-שוץ אנשטאלטען איז בעפולמעכטיגט געווארען אנצוהויבען אויפצובויען די אנשטאלטען, וועלכע האבען שטארק געליטען.

וויצע-פרעמיער בארטעל האט אויך צוגעזאגט, אז די ביטע פון דער באפעלקערונג וועגען איבערטראגען די אמוניציע-לאגערן וועט בעריקזיכטיגט ווערען.

קראקא, 6 (טעלעפאניש). פראפעסאר מארכלעווסקי, וועלכער איז איינגעלאדען געווארען אלס ספעציאליסט האט פעסטגעשטעלט, אז דער אויפרייס איז פארגעקומען צוליב אטמאספערישע בעדינגונגען.

קראקא, 6 (טעלעפאניש). אין וויט־קאוויץ ארבייטען נאך ביז איצט די פייערלעשער, וועלכע לעשען נאך דאס פייער.

קראקא, 6 (טעלעפאניש). אין דער אומגעגענד וואו די קאטאסטראפע איז פארגעקומען, האבען זיך בעוויזען

פערזאנען, וועלכע רויבען

פערשידענע חפצים. די וואך איז פערשטארקט געווארען.

קראקא, 6 (טעלעפאניש). אין דער אבטיילונג פון „באנק גאספאדארסטווא קראיאווע" איז צוליב דער קאטאסטראפע אבגעריסען געווארען דער סופ'ס.

קראקא, 6. (טעלעפאניש). די פאליציי האט ארעסטירט 2 פערזאן, וועמענס נעמען ס'ווערען געהאלטען בסוד.

עס געהען ארום קלאנגען, אז די ארעסטירטע שטעהען אין צוזאמענהאנג מיט דעם אויפרייס אין וויטקאוויץ.

מיטגעפיהל פון אויסלענדישע דיפלאמאטען.

קראקא, 6 (טעלעפאניש) דער וואיעוואדע דראבוסקי האט בעקומען א הארציגע מיטגעפיהל - דעפעשע פון אמעריקאנישען אמבאסאדאר סטעטסאן.

דער פראנצויזישער אמבאסאדאר האט אויסגעדריקט אין נאמען פון דער פראנצויזישער רעגירונג מיטגעפיהל דעם אויסערן-מיניסטער זאלעסקי צוליב דעם אויפרייס אין קראקא.

* * *

32 לאדזער קינדער פערוואונדעט אין קראקא.

אין די טראכאמע-אנשטאלטען אין קראקא געפינען זיך 32 לאדזער קינדער, וועלכע זענען אהין ארויסגעשיקט געווארען דורכ'ן לאדזער מאגיסטראט. ס'געהען ארום קלאנגען, אז די לאדזער קינדער זענען פערוואונדעט געווארען. דער לאדזער מאגיסטראט האט וועגען דעם טעלעגראפיש אנגעפרעגט אין קראקא.

וואס זאגט וויצע-פרעמיער בארטעל?

ווארשא, 7 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) מאנטאג האלב צעהן אין אוונט איז דער וויצע-פרעמיער בארטעל צוריקגעקומען פון קראקא, אויפ'ן באהנהוף האט ער געהאט א לענגערע קאנפערענץ מיט'ן שעף פון מיליטערישען קאבינעט פון מארשאל פילסודסקי, פולקאווניק בעק. פולקאווניק בעק איז שפעטער אפגעפאהרען אין בעלוועדער און אפגעגעבען דעם פרעמיער פילסודסקי א בעריכט וועגען דער רייזע פון וויצע-פרעמיער בארטעל. דאן האט וויצע-פרעמיער בארטעל ערקלערט פאר צייטונגס קארעספאנדענטען: די ידיעות וועגען דער קאטאסטראפע זענען געוועזן איבערגעטריבען. קראקא אליין און די קונסט-ווערק האבען כמעט גארנישט געליטען. אממייסטען האבען געליטען די געגענדען פראנדניק און וויטקאוויץ.

אין וויטקאוויץ גופא געפינען זיך די באראקען פאר די טראכאמא-קראנקע קינדער. די דאזיגע באראקען זענען פולשטענדיג פערניכטעט.

אין די באראקען האבען זיך געפונען 46 קינדער.

די גרעסטע צאהל פערוואונדעטע זענען טאקע פון די דאזיגע קינדער. די מאטעריעלע שאדענס פון מיליטער בעטרעפען 800 טויזענד זלאטעס. אלע קינדער זענען געפונען און געשיקט געווארען אין די שפיטעלער.

די אויספארשונג ווערט ענערגיש געפיהרט דורכ'ן מיליטער-פראקוראר מאיאר סטודענצקי.

מיין טיפסטע איבערצייגונג איז, האט וויצע-פרעמיער בארטעל געזאגט, אז די קאטאסטראפע איז פארגעקומען צוליב א כעמישען פראצעס פון דער אמוניציע אליין.

מיר דריקען אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל דעם פרעזעס פון יודישען האנדווערקער-פעראיין אין טאמאשאוו, ראסמאן, ד"ר דענטיסט ראטענבערג, צוליב דעם טראגישען טויט פון זיין געליבטע און פון אלע געשעצטע

זאפיט נ. ע.

די פערוואלטונג פון צענטר. האנדוו.-פערבאנד און ראט פון האנדוו.-באנק אין לאדז, פאלודניאווא 4.

979

א בעקערי'י
זאפארט צו פערקויפען אדער צו פערפאכטען. צו ערפאהרען אלעקסאנדריסקא 26

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספעציאליסט פאר הויט, האר און וועגעריש קראנקהייטען, מענער-שוואכע, רענטגען-שטראהלען און קווארץ-לאמפע, [illegible]
נעמט אן פון 6—9 אוונט.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
זאכאדניא 57 (צעגעלנ.19)
טעלעפאן 19-94.
ספעציאל-ארצט פאר הויט-און וועגערישע קראנקהייטען, מענער-שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעהמט אן פון 5—8 אוונט, פרויען פון 4—5. ספעציעלער ווארטע-זאל.
603

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראנקהייטען, ספעצ. פאר לונגען און הארץ-קראנקהייטען, בעשטראהלונגען אין קינסטליכע בערג-זון,
נעמט אן פון 3—4 נאכמיטאג און פון 4—5 דער רענטגענצ „האודקא".

Dr. St. HEINRICH
ספעצ. פאר קינדער- און אינערן-קראנקהייטען.
פאמארסקא 10, טעל. 47-67
עמפפאנגט פון 4 ביז 6 נאכמיטאג, אויך און זשאכאוויץ אין דער
Willa Sokołowskiego
obok dworca.

די ביליגסטע קוועלע
פון פערפומען, זייפען, פודער, געזיכטס-קרעמען.
פערשידענע צאהן-פאסטעס פון די בעסטע אויסלענדישע פירמען איז צו בעקומען נור ביי דער האנדלונג-פירמע
S. Buchwajc, Łódź
Piotrkowska 22, tel. 31-43.

גמנסיה עברית לנערים
של יצחק כצנלסון
Gimnazjum Męskie I. Kacenelsona
Cegielniana 28, tel. 51-79.
שילער ווערען אנגענומען טעגליך פון 9 ביז 2 מיטאג און פון 4 ביז 6 נאכמיטאג.
ביים איינשרייבען דארפען ביילעגען ווערען א מעטריקע און א פאקען-שיין
עס ווערען אויך אנגענומען קינדער פון 4 ביז 6 יאהר אין אונזער ערשטען גן-ילדים (פרעבעל-שולע).
די דירעקציע.
956

לאדז. 8. יוני. 1927

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 8. יוני. 1927

בלומינגער שאס

דער צופאל און קאנסעקווענצן

ווידער אן אטענטאט אויף א הויכן פאליטישן בעאמטען, וואס האט אויפגערודערט די גאנצע וועלט, און וועט אויף א צייט פערנעהמען די מוחות פון נישט-נאר פאליטיקער און ציימונגס-לייט, נאר פון דער גאר ברייטער עפענטליכער מיינונג.

איצט, בעת'ן סאמע ברען פון ענגליש-סאוויעטישן קאנפליקט, בעת דעם בלוטיגען געבעל אין כינא, איז דער שאס אין ווארשא, וואס האט אוועקגעלעגט א טויטען דעם סאוויעטישן געזאנדטען וואיקאוו — א שטומער בליק, וואס וועט א גלאנץ טון מיט א בעזונדער שארפקייט.

עס וועלען געוויס אויסוואקסען א שלל קאמענטארען, וואס וועלען אויף פערשידענע אופנים אויסטייטשען דעם טראגישען שאס פון דעם מאנארכיסטישען גימנאזיסט, אט דעם שאס, וועלכער וועט מעהר ווי-זיכער געבען א טויט-קלאפ די נייע ווילדע שפראצונגען פון אלגעמיינעם מאנארכיזם, און דעם רוסלענדיש-עמיגראנטישען בפרט.

קיין ספעציעלע פאליטישע בעדייטונג וועט אבער, האפענטליך, דער ברוטאלער מארד נישט האבען, ווייל ס'איז דאך פערשטענדליך, אז די „פריוואט-איניציאטיוו" פון א היסטערישען יוגענדליכען קאן נישט, און וועט נישט ארויסרופען קיין דיפלאמאטישע זאווירוכע.

וועגען דעם זאגען עדות די לויפענדע נייעס, וואס האבען א צוזאמענהאנג מיט וואיקאוו'ס טויט, און די אלגעמיינע בערויערונג אויף דעם אומגעלומפערטען פערברעכען.

וואיקאוו'ס ארבייט אין פוילען איז געווען א פרידליכע, און עס זענען בעקאנט זייגע בעמיהונגען צו שאפען א ווירטשאפטליכען הסכם צווישען פוילען און די סאוויעטען, וואס עס האט געהאט א סך אנהענגער ביי אונז אין לאנד. —

מען דארף דעריבער רעכענען, אז דער לאגישער שכל וועט זיך נישט לאזען צורודערען פון די ליידענשאפטען, און דער טראגישער צופאל וועט נישט ברענגען צו קיין טראגישע קאנסעקווענצען.

מ. ן.

אויסצייכנונגען פאר א"י-יודען.

לאנדאן, 7 (י.ט.א. טעלעגראפיש) אין צוזאמענהאנג מיט'ן געבורטס-טאג פון ענגלישען קעניג, וועלכער איז געפייערט געווארען דעם 3-טען יוני, האבען עטליכע יודען פון ארץ ישראל בעקומען אויסצייכנונגען, צווישען אנדערע האבען אזעלכע אויסצייכנונגען בעקומען מאיאר אלבערט אבראמסאן און שמואל טאלקאווסקי פון תל-אביב פאר זייערע בירגערליכע פערדינסטען.

אומגעקומען א ראבינער

בערלין, 7 (י.ט.א. טעלעגראפיש) דער 60 יעהריגער ארטאדאקסישער ראבינער יובילאר איז איבערגעפאהרען געווארען דורך אן אויטאבוס. ער איז געבליבען ליגען טויט אויפ'ן ארט.

ד"ר וויצמאן קומט קיין בערלין.

בערלין, 7 (י.ט.א. טעלעגראפיש) ד"ר חיים וויצמאן וועט אין פערלויף פון דער צווייטער העלפט יוני קומען קיין בערלין. דעם 14. יוני וועט ער האלטען אן עפענטליכען פארטראג אין יודישען לעהרער-פעראיין.

Dr. Z. Rakowski

ספעציאליסט פאר אויערען-, נאז, האלז און לונגען-קראנקהייטען.

קאנסטאנטינאווסקא 9 טעלעפאן 27-81

שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אן אין לאטשנגע זגערזשער 17 פון 10—11 און נ.מ. פון 2—3

צווייטער זיג איבער'ן אטלאנטיק.

פילאט טשעמבערלען און יודישער פאבריקאנט לעווין פליהען אהן הפסקה 42 שעה פון ניו-יארק ביז דייטשלאנד.

בערלין, 6. (ספ. טעל.) דער אמעריקאנישער לופט-פליהער טשעמבערלען און דער יודישער פאבריקאנט לעווין, וועלכע זענען ארויסגעפלויגען פון ניו-יארק קיין בערלין זענען געוועזען געצוואונגען זיך אראפצולאזען אין דייטשען שטעטעל אייזלעבען, צוליב דעם, וואס ס'האט זיי פערפעהלט בענזין. נאכדעם ווי טשעמבערלען האט געגומען בענזין, איז ער אפגעפלויגען אין ווייטערען וועג קיין בערלין. ער איז אבער אויך נישט דערפלויגען, ווייל עס איז איהם צובראכען געווארען א פליגעל און טשעמבערלען מיט לעווינ'ען האבען זיך געמוזט אראפלאזען אין קאטבוס.

אין בערלין האבען א גאנצע נאכט אפגעווארט מיליאנדער מענשען.

בערלין, 6. (ספ. טעל.) קיין קאטבוס זענען אנגעקומען א רייהע פערזענליכקייטען פון דער דייטשער פאליטישער וועלט, דער אמעריקאנער אמבאסאדאר און פארשטעהער פון דער קאלאניע אין בערלין. ס'איז אויך אנגעקומען דער שטאטס-סעקרעטאר שובערט.

בערלין, 6 (ספ. טעל.) די לופט-פליה-געזעלשאפט „לופטהאנזא" האט פארגעלעגט טשעמבערלענען אן אעראפלאן, כדי ער זאל אפפליהען קיין בערלין, טשעמבערלען מיט לעווינ'ען ווילען אבער ווארטען ביז זיי וועלען קענען אויף זייער אייגענעם אעראפלאן ווייטער פליהען. די ערשטע ווערטער, וואס די לופט-פליהער האבען ארויסגערעדט זענען געוועזען: „אפוואשען זיך און עסען".

קיין קאטבוס זענען ביז איצט אנגעקומען 6000 אויטאס מיט פערשידענע פערזאנען.

בערלין, 6 (ספ. טעל.) „לופטהאנזא" האט שוין צוגעשטעלט א נייעם פליגעל פאר טשעמבערלענס אפאראט. נאכ'ן צורעכטמאכען דעם אפאראט וועט ער ווייטער פאהרען קיין בערלין און ווארשא.

בערלין, 6 (פאט) דער אינהאבער פון רעסטאראן, וועלכער געפינט זיך נאהענט פון דעם ארט, וואו די אמעריקאנער לופט-פליהער האבען זיך אראפגעלאזען האט ערקלערט, אז די צוויי הונגעריגע לופט-פליהער האבען ביי איהם אויפגעגעסען 20 פאר ווארשטלעך און אויסגעטרונקען 20 פלאש ביר.

בערלין, 6 (ספ. טעל.) פרעזידענט הינדענבורג האט ארויסגעשיקט א בעגריסונגס-דעפעשע צום אמעריקאנער פרעזידענט קולידזש.

קאנצלער מארקס האט די אמעריקאנער לופט-פליהער בעגריסט אין נאמען פון דייטשען פאלק.

וואשינגטאן, 6 (ספ. טעל.) די פרויען פון טשעמבערלען און לעווין זענען מיט א שיף אפגעפאהרען קיין איירארפא צו זייערע מענער.

בערלין, 6. (ספ. טעל.). טשעמבערלען און לעווין האבען איבערגעשטיגען דעם רעקארד פון לינדבערג'ן. לינדבערג איז געווען אהן הפסקה אין וועג קנאפע 34 שעה און האט דורכגעמאכט 6000 קילאמעטער. טשעמבערלען און לעווין האבען אדורכגעמאכט א וועג פון 7000 קילאמעטער און געווען אין וועג גאנצע 42 שעה.

בערלין, 7. (יט"א טעלעגראפיש). אין קאטבוס האט זיך אראפגעלאזען דער אעראפלאן פון אמעריקאנישען לופט-פליהער טשעמבערלען, וועלכער איז צוזאמען מיט דעם יוד לעווין אריבערגעפלויגען אין פערלויף פון 42 שעה פון ניו-יארק ביז קאטבוס.

לעווין איז א זוהן פון א ווילנער יוד אנ'ערך 30 יאהר אלט. די לופט-פליהער זענען בעגריסט געווארען אויך דורך א יודישער דעלעגאציע.

טשעמבערלען האט ערקלעהרט, אז ער האט זיך אראפגעלאזען אין קאטבוס, צוליב ריין טעכנישע סבות. ווען זיין אפאראט וועט צורעכט געמאכט ווערען וועט ער אפפליהען קיין פוילען.

*

דער געזעלשאפטס-לייטער פון טשעמבערלענען, משארלס לעווין פינאנסירט די גאנצע אונטערנעהמונג. לעווין איז א זוהן פון א ווילנער יוד, וועלכער האט עמיגרירט קיין אמעריקא.

זיינער א קוזין מ. לעווין, וועלכער וואוינט אין ווארשא אויף זשוראוויא 42 דערצעהלט, אז משארלס לעווין איז געווען אנ'ארים יונגעל און האט דערגרייכט א גרויס פערמעגען און איז איצט א גרויס-אינדוסטריעלער אין אמעריקא.

א צווייטער קוזין זיינער פון נאלעווקי 16 דערצעהלט, אז משארלס לעווין איז דאס לעצטע מאל געווען אין ווארשא אין יאהר 1914, ער האט דעמאלס געזאגט, אז אויב דער וועג פון אמעריקא קיין ווארשא וואלט נישט אזוי לאנג געדויערט, וואלט ער געקומען צו זיין משפחה אפטער.

אזוי ווי דער ציל פון טשעמבערלענס רייזע איז נישט בעקאנט, האלט מען, אז לעווין האט געוואלט אין אנ'ערך פון 2 מנת לעת קומען פון אמעריקא צו זייגע קרובים קיין ווארשא.

בערלין, 7. (י.ט.א. טעלעגראפיש). די יודישע קרייזען אין דייטשלאנד האבען מיט גרויס צופרידענהייט אויפגענומען דעם פאקט, וואס פרעזידענט הינדענבורג האט אין זיין בעגריסונגס-דעפעשע צום פרעז. קולידזש דערמאנט אויך דעם נאמען פון טשעמבערלענ'ס בעגלייטער משארלס לעווין.

די בערלינער יודישע קהלה און דער הילפס פעראיין פון די דייטשע יודען גרייטען צו א פייערליכען באנקעט לכבוד לעווינ'ען.

ניו-יארק, 7 (י.ט.א.-טעלעגראפיש) די גאנצע אמעריקאנער פרעסע ווידמעט גרויסע ארטיקלען דעם וועלט-רעקארד פון די העלדישע פליהער טשעמבערלען און לעווין. די יודישע פרעסע שטרייכט מיט שטאלץ אונטער דעם פאקט, וואס לעווין איז א יוד.

בערלין 7 (פאט) לינדבערג, וועלכער געפינט זיך אויפ'ן וועג קיין אמעריקא, האט צוגעשיקט א גראטולאציאנס-דעפעשע פאר טשעמבערלענען.

בערלין, 7 (ספ. טעל.) היינט פארנאכט איז טשעמבערלען מיט לעווינ'ען אנגעקומען קיין בערלין.

ברויט און ברויט אין אוקראינא.

צוויי בילדער-אלבאמען פון דעם יודישען לעבען אין דרום-רוסלאנד.

פון דניאל טשארני.

1.

מיט א פאר חדשים צוריק זענען כמעט איינצייטיג דערשינען צוויי אלבאמען: ביידע פון כמעט איין און דעם זעלביגען פארמאט. ביידע אויף כמעט איין דערזעלבער טעמע: „די יודען אין אוקראינע." און ביידע פון כמעט איין און דערזעלבער צייט (די תקופה, וואס נאך דער מלחמה). מעהר נישט, וואס איין אלבאם כאפט ארום די מיט-בלוט אפגעגאנגענע יאהרען 1918-21 און דער צווייטער — די מיט ברויט און מיט בטחון אויפגעהענדיגע יאהרען פון 1922-25.

איין אלבאם, וואס בלעטערט זיך פון רעכטס אויף לינקס (יודיש). איז דערשינען אין פאריז אונטער דעם טיטול: „אויף די יודישע פעלדער פון אוקראינע" און איז ארויס פון אונטער דער פען און פינזעל פו.'ם פארשטארבענעם יודישען מאלער ישכר בער ריבאק; און דער צווייטער, וואס בלעטערט זיך פון לינקס אויף רעכטס (רוסיש). איז דערשינען אין מאסקווע אונטער דעם טיטעל: „יעווריעיסקיע פאגראמי" 1918–21 און די „מחברים" זיינע זענען די פרויעריג-בערימטע פעטליורא, דעניקין, מאכנא, באלאכאוויטש, סאווינקאוו און נאך און נאך...

די טאוולען פונ'ם ערשטען אלבאם שטעלען מיט זיך פאר א רויטען שליאך אויף וועלכען עס געהען אויף אויסגעצייטיגטע פולע זאנגען און די טאוולען פונ'ם צווייטען אלבאם זענען טויט-שווארץ מיט אש קאלירטע אותיות און מיט א בילד פון א יודישען בית-עלמין אנגעפיקעוועט מיט מצבות און מצבות אויף די קברים פון אונזערע קדושים.

ווען דער ערשטער אלבאם (ריבאקס) וואלט נישט נאר לויט זיין פארמאט, נאר אויך אפילו לויט זיין אינהאלט נישט צוגעדעקט און טיילווייז מכפר געווען דעם אלבאם, דעם צווייטען (די פאגראמען) — וואלט פאר א מענשען מיט צוגעשפיצטע נערווען (און ווער פון אונז האט זיי נישט!) געוויס געווען אוממעגליך זיך צו פערגרונטעווען אין דעם אינהאלט פון אט דעם „שווארצען בוך" אונזערען — אין דער פאגראם-עפאפייע פון די יאהרען 1918-21.

צו וואס שיטען אש אויף די קעפ פון דער שארית הפליטה, וועלכע מער קערט און פערנייט די בית-עלמינ'ס שאנד און ירידה?

און דערפאר אפשר האבען די ארויסגעבער פונ'ם פאגראם-אלבאם געטאן גאנץ גוט, וואס זיי האבען די דאזיגע בלוטיגע עפאפייע ארויסגעשפיגען נישט אויף דער שפראך פון אונזערע פאלקס-מאסען, נאר אויף רוסיש, מיט וועלכער עס האבען זיך בענוצט די אלע טיטולירטע און נישט טיטולירטע וועלט בגדישען, וואס האבען אין דעם פלאקער פון בירגער-קריג און קלאסענקאמף גאר איינגאנצען געוואלט אומברענגען די יודישע בעפעלקערונג פון אוקראינע און פון ווייס-רוסלאנד.

דאס דאזיגע שווארצע בוך פערוואנדעלט זיך אזוי ארום אין איינעם פון די סאמע שווערסטע בעשולדיגונגס-אקטען, וואס א פאלק האט ווען עס איז ארויסגעגעבען לגבי דער גאנצער וועלט.

און דעריבער טאקע האט דאס דאזיגע בוך געדארפט דערשיינען אויך אויף אוקראיניש און ווייס-רוסיש, וואו די מאסען-שחיטות איבער דער יודישער בעפעלקערונג זענען פארגעקומען בפני כל עם ועדה און עס האט אויך געדארפט דערשיינען, לכל הפחות, אויף ענגליש און פראנצויזיש, כדי אויך די „ציוויליזירטע" וועלט זאל דערזעהן פערזענליך דעם רעזולטאט פון איהרע סימפאטיעס און מיטהילף צו די כל-ערליי כלומר'שטע „רעטער פונ'ם פאטערלאנד" צו די כל ערליי פעטליוראס, דעניקינס, באלאכאוויטשעס און זייער גלייכען!

און מיט רעכט בעמערקט הער אסטראווסקי אין זיין אריינפיהר-ווארט צום אלבאם, אז בעת „די פריהערדיגע פאגראמען (די צארישע) פלעגען פארקומען אין א פרידליכער אומגעבונג, פלעגען רוהיג און אלזייטיג צוגעגרייט ווערען דורך דער צארישער אכראנקע און פלעגען דורכגעפיהרט ווערען אונטער א שטענדיגער מורא און אומקוקען זיך אויף דער ציוויליזירטער וועלט, וואו דער אנטיסעמיטיזם האט עקזיסטירט אין א פערמאסקירטער פארם, זענען אבער די פאגראמען פון די יאהרען 1918–21 פארגעקומען נישט נאר אונטער דער דירעקטער השפעה פון דער מאכט, נאר די פאגראמען זענען געווארען אנ'ארגאנישער טייל פון דעם מיליטעריש-סטראטעגישען פראגראם און זיי פלעגען דורכגעפיהרט ווערען בעוואפענטערהייט מיט אלע מלחמה-אטריבוטען!"

און וועלכע „ציוויליזירטע" מלוכה האט עס דעמאלט נישט אונטערגעשטיצט אפען אדער מאסקירט דאס „מיליטעריש-סטראטעגישע פראגראם" פון די וועלט-באנדיטען, וואס פלעגען קעמפען געגען די באלשעוויקעס אונטער דעם אלמעכטיגען לאזונג „הרג'ע די יודען, ראטעוועט רוסלאנד".

אזוי ארום פערוואנדעלט זיך דער דאזיגער אלבאם אין אן עפענטליכען פאטש אין פנים דער גאנצער ציוויליזירטער וועלט, וואס האט זיך דערלויבט דעם לוקסוס צו פערבייסען די פיער יאהר פון מאסען שחיטות ספעציעל איבער דער שוצלאזער יודישער בעפעלקערונג!

אמת, דעם ערשטען פאטש אין פנים דער „ציוויליזירטער" וועלט האט נאך מיט א יאהר צוריק געגעבען שלום שווארצבארד אין פאריז, וועלכער צווינגט אין די ראמען פון געריכטס פערהאנדלונג אויסצושפרעכען און אויפצובלעטערען נאר איין איינציגען קאפיטעל פון דער פאגראם-עפאפייע, נאר די פעטליוראדע, בעת דער אלבאם בלעטערט אויף די פאגראם-עפאפייע אין אלע איהרע תקופות און שאטירונגען.

דער אלבאם בעווייזט, אז נישט נאר די געוועזענע צארישע גענעראלער און אויסגעשפראכענע אנטיסעמיטען האבען געוואלט דערטרינקען די רעוואלוציע אין טייכען יודיש בלוט, נאר אז אויך אפילו אזעלכע פיינע לייט, ווי דער געוועזענער אנארכיסט מאכנא און געוועזענער עס-ער סאווינקאוו האבען נישט געפוגען קיין בעסערען מיטעל אין קאמף געגען די באלשעוויקעס ווי קוילען יודען..

ס'איז זעהר בעלערנדיג דער דאקומענט, וואס ווערט, דוכט זיך מיר, פערעפענטליכט צום ערשטען מאל. א דאקומענט פון איינעם א דאקטאר, וועלכער גיט איבער, אז ווען סאווינקאוו מיט זיין באנדע איז אריין אין מאזיר, האט ער אליין אנגעפיהרט מיט'ן פאגראם און אין דעם נעשטעך מיט'ן דאקטאר וואו סאווינקאוו האט זיך איינגעקווארטירט, האט ער זיך בערימט מיט דער „קליינער צאהל" הרוגים אין פינסק:

(ענדע מארגען)

ניער פאָלקסבלאַט
8. יוני 1927.

דאָס לאָדזשער לעבען

ניער פאָלקסבלאַט
8. יוני 1927.

8
מיטוואָך
ח
סיון תרפ"ז

יוני
זון-אויפגאַנג 3.41
זון-אונטערגאַנג 7,25
לענג פון טאָג. 14, 12

פּאָבאָר.

אין דער קאָמיסיע נומער 1 (טראַוגוטאַ 10) דאַרפען זיך שטעלען:
יאָהרגאַנג 1906
דריטער פּאָליצײַ-קאָמיסאַריאַט.
היינט, מיטוואָך, דעם 8 יוני—.T .S
מאָרגען דאָנערשטאַג—.Ż Z. W. U
אין דער קאָמיסיע נומער 2
(זאַקאָנטנאַ 82).
יאָהרגאַנג 1906
עלפטער פּאָליצײַ-קאָמיסאַריאַט.
היינט, מיטוואָך, דעם 8. – T. S.
.Ż Z. W. U
צוועלפטער פּאָליצײַ-קאָמיסאַריאַט.
מאָרגען, דאָנערשטאַג, דעם 9 יוני –
l. Ch. H. G. F. E, D. C. B. A.
.L און Ł K. J.

קיין גאָמענטליכע אויפאָדערונגען וועלען נישט געשיקט ווערען. די קאָמיסיעס הויבען אָן זייער טעטיגקייט פּונקט 8 אַ זייגער אין דער פריה.

ביטעס וועגען אָדראָטשעניעס דאַרפען פאַררייכטאָגען ווערען אין רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט צוזאַמען מיט די דאָקומענטען, וועלכע שטעלען פעסט דאָס רעכט צו געניסען פון אָדראָטשעניעס, שפּעטסטענס אַ טאָג פאַר'ן טערמין, ווי מ'דאַרף זיך שטעלען צו דער פּאָבאָר-קאָמיסיע.

ביטעס וועגען אָנערקענען אָנדערע-האַלבען יאָהריגע דינסט-צייט דאַרפען פאַררייכט ווערען אין רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט די דאָזיגע פּאָבאָראָווע, וועלכע בעזיצען נישט קיין רעכט אויף ווייטערדיגע אָדראָטשעניעס, אָדער ווילען הוי-יאָהר נישט בעניסען פון אָפּלעגען דאָס מיליטער-דינסט.

שטאָט-ראָט.

(ס) מאָרגען קומט פאָר די זיצונג פון שטאָט-ראָט. אויף דער טאָג-אָרדנונג שטעהט צוו. אַנד. די פראַגע וועגען אָפּשאַפען די נאַכט-אַרבייט אין די בעקערייען. רעפערירען וועגען דער פראַגע וועט ראַטמאַן האַלענדערסקי.

צוזאַמענפאָהר
פון ג. פּ. ר.

(מ) מאָנטאָג איז אין פּאַביאַניץ פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון די ג.פּ.ר. פון דער לאָדזשער וואָיעוואָדזשטוואָ ווע-גען זעלבסטפערוואַלטונגס-ענינים. אויפ'ן צוזאַמענפאָהר האָבען אויך אָנטייל גע-נומען פערטרעטער פון לאָדז מיט'ן ווי-צע-פּרעזידענט וואָיעוואָדזקי און פער-זאָנען פון שטאָט-ראָט אָדוו. פּיכנאָ.

ס'איז בעשלאָסען געוואָרען אָנצוהויבען אַן אַקציע אין צוזאַמענהאַנג מיט די פאַרשטעהענדע וואַהלען צו די שטאָט-ראַטען און דאָרף, וואו ס'וועט זיין מעגליך, צו שאַפען בלאָקען מיט דע-מאָקראַטישע גרופּירונגען.

שול-יאָהר
ענדיגט זיך דעם 21-טען יוני.

(–) לויט אַ בעשלוס פון שול-קוראַ-טאָריום ווערט זיך דאָס שול-יאָהר אין לאָדז ענדיגען אין די מיטעל-שולען דעם 21. יוני. פון 22. ביז'ן 28. וועלען דורכגעפיהרט ווערען די פאַר-עקזאַמענס פאַר די שילער, וועלכע טרעטען אַריין אין די מיטעל-שולען צום נייעם שול-יאָהר.

שחיטה ביי קאַלי.

אין קוטנאָ זיינען טעטיג ביי קאַליש עכט דער שוחט ר' פישעל האָללע, וועלכער שטעהט אונטער דער השגחה פון ראַבינאַט.

האַנדעלס-בעציהונגען צווישען לאָדז, כינע און מאַנדזשוריע.

קאָמוניקאַט פון האַנדעלס-מיניסטעריום. – אויסשטעלונג פון לאָדזשער סחורות אין כארבין. – די הערבסט-אויסשטעלונג אין סאַלאָני-קי. – וויכטיג פאַר אינדוסטריעלער. וואָס פאָהרען קיין אוקראַינע.

(–) דאָס האַנדעלס-מיניסטעריום איז מודיע, וועגען די האַנדעלס-בעציהונגען מיט כינא און מאַנדזשוריען, אַז ערשט אין 1926 י. האָט מען אין די כינעזישע האַנדעלס-קרייזען אָדורכגעפיהרט אַ פּראָ-פּאַגאַנדע פאַר די פּוילישע סחורות און ס'האָט זיך אָנגעהויבען דער פּוילישער עקספּאָרט, וואָס איז דערווייל נישט קיין גרויסער. ס'וואָלט געוואונשען גע-ווען איינצואָרגען אַ שטענדיגע מוסטער-אויסשטעלונג, דערווייל כאָטש אין איין פּונקט – כאַרבין.

ס'קענען עקספּאָרטירט ווערען וואָ-לענע און בוימוואָלענע אויסאַרבייטונ-גען, לייוועגט, גאַלאַנטעריע, גלאָזוואַרג, טעכנישע אויסאַרבייטונגען, בוי-מאַטער-יאַלען, מעטאַל-אויסאַרבייטונגען, מאַ-שינען, כעמיקאַלען, פּערפומעריע, צו-קער, שיך, קליידער א.אַ.וו.

די פינאַנץ אָפּעראַציעס וועלען קענען ערלעדיגט ווערען דורך אַמעריקאַנער באַנק, וואָס האָבען פיליאַס אין כינאַ און דורך דער טאָוויעמישער „צאָל-באַנק".

דער בילליגסטער טראַנספּאָרט-וועג איז דורך דאַנציג האַמבורג, שאַנכאַי. די טראַנספּאָרטען, וואָס געהען פון דאַנציג קיין וולאַדיוואָסטאָק צאָהלען אַ דריטעל פון נאָרמאַלען צאָל.

*

(–) די אינדוסטריעלער, וועלכע פאָהרען קיין אוקראַינע אין האַנדעלס ענינים קענען בעקומען אַלע נויטיגע אינפאָרמאַציעס אין דערמאָנטען קאָנ-סולאַט.

*

(–) ס'ווערט אָרגאַניזירט דער פּוי-לישער אָנטייל אין דער היי יאָהריגער הערבסט אויסשטעלונג אין סאַלאָניקי. בקרוב הויבט מען שוין אָן צו בויען דעם פּוילישען פּאַוויליאָן פון דער אויס-שטעלונג.

געוואָלט דער'הרג'ענען קאָמענדאַנט ניעדזיעל-סקי און אויבער-קאָמיסאַר איזדאַרטשיק.

– עהרענבכטען האָט אויפ'ן שאָסעע צווישען לאָדז און לאַגעוויק געטראָפען אַ פאָרפאַל מיט'ן פּאָליציי - קאָמענדאַנט ניעדזיעלסקי און אויבער-קאָמיסאַר איזי-דאָרטשיק. בעת דעם פאָרפאַל איז דער קאָמענדאַנט ניעדזיעלסקי און אויבער-קאָמיסאַר, איזידאָרטשיק שיער נישט דער'הרג'עט געוואָרען דורך אַ באַנדע שכורים.

דער קאָמענדאַנט ניעדזיעלסקי, אוי-בער-קאָמיסאַר איזידאָרטשיק און אונ-טער-קאָמיסאַר יאַנאָווסקי זענען געהער-נעכטען אינדערפריה אַרויסגעפאָהרען אין אַן אויטאָ קיין לאַגעוויק, כדי צו קאָנטראָלירען די טעטיגקייט פוג'ם אָר-מיגען פּאָליציי-פּאָסטען.

אויפ'ן שאָסעע האָבען די פּאָליציי-לייט דערזעהן, ווי פון דער סטריקאָ-ווער ריכטונג קומט אָן אַן אויטאָ מיט אַ גוואַלטיגער שנעלקייט און, אַז דער אויטאָ פאָהרט אַזוי ווילד, אַז ער פערשטעלט בוימער און די פערצוי-מונגען. דער קאָם. ניעדזיעלסקי האָט געגעבען אַ בעפעהל צו די, וועלכע האָבען אָנגעפיהרט מיט'ן אויטאָ און פערלאַנגט פון די פּאַסאַזשירען זיך צו לעגיטימירען. די פּאַסאַזשירען – 2 מע-נער און 1 פרוי – האָבען אָפּגעזאָגט זיך צו לעגיטימירען. דערביי האָבען די פּאַסאַזשירען אָנגענומען ענטגעגען די פּאָליציי - פערשטעהער אַ דראָהענדע שטעלונג.

ס'האָט זיך באַלד צונויפגעזאַמעלט אַ המון, פון וועלכען אַ טייל האָט זיך געשטעלט אויף דער זייט פון די שכור'ע פּאַסאַזשירען. דערביי האָט איינער מיט אַ האַמער אין האַנד געפּרובט זיך וואַר-פען אויפ'ן קאָמענדאַנט ניעדזיעלסקי.

דער אונטערקאָמיסאַר יאַנאָווסקי, זע-הענדיג, אַז אַליין וועלען זיך די פּאָלי-ציי-לייט נישט קיין עצה געבן מיט'ן המון. איז ער אין אַן'אויטאָ אַריינגע-פאָהרען קיין לאָדז נאָך פּאָליציי. ס'איז באַלד אָנגעקומען אַ פּאָליציי-אַבטיילונג, וועלכע האָט צוטריבען דעם המון און אַרעסטירט די שולדיגע.

דער שאָפער פון דעם אויטאָ איז אַ געוויסער טעאָדאָר שילטער פון זגיערזש, דער צווייטער פּאַסאַזשיר – לודוויג מאַמאָס, פון לאָדז, גדאַנסקאַ 77; דער דריטער – סטאַניסלאַוו שיניאַרסקי פון זגיערזש.

ס'האָט זיך אויך אַרויסגעוויזען, אַז דער אויטאָ געהערט צו דער „זגיער-זשער כעמישער פאַבריק". דעם אויטאָ האָט דער שאָפער גענומען אָהן דער ערלויבניש פון זיינע בעלי-הבתים.

די אַלע אַרעסטירטע וועלען שטעהן פאַר'ן געריכט.

גנבים אין „אוזדראָווסקאַ".

אַרויסגע'גנב'עט 2 פעס בעטגעוואַנד. – מ'האָט זיי נאָכגעיאָגט מיט אַ רעוואָלווער און געכאַפּט.

(–) שתערנבלעטן האָבען אין דער ווילע פון „אוזדראָווסקאַ", וואָס געהערט צו דער געזעלשאַפט „ביקור-חולים", זיך אַריינגעקומען דורך די פענסטער 3 גנבים און אָנגעהויבען באַלעבאַטעווען.

די גנבים האָבען אויסגענוצט די צייט, וואָס די געסט זענען געזעסען אויף מיטאָג אין הויף. ס'איז געווען 1 אַ זייגער ביי טאָג, און האָבען פערפּאַקט 2 פעק בעטגעוואַנד און זיך געלאָזט אַנט-לויפען.

עמיץ פון די שכנ'ישע איינוואוינער האָט בעמערקט, ווי גנבים אַנטלויפען מיט פעק בעטגעוואַנד און ער האָט תיכף געמאָלדען וועגען דעם אין דער קאַנצעלאַריע פון „אוזדראָווסקאַ".

דער פערוואַלטער ה' פרץ האָט זיך געלאָזט מיט אַ רעוואָלווער אין האַנד נאָכיאָגען די גנבים און 2 פון זיי געכאַפּט.

ס'איז באַלד אַלאַרמירט געוואָרען דער פּאָליציי-פּאָסטען אין ראַדאָגאָשטש, פון וואַנען ס'זענען אָנגעקומען עטליכע פּאָליציאַנטען.

ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די גנבים הייסען: קענדזשאַרעק און כידזינסקי, זיי וואוינען אין לאָדז, אויף זאַווישאַ 10. געשמידטע אין קייטען האָט מען זיי אָפּגעפיהרט קיין לאָדז.

אינטערעסאַנט איז דערביי, אַז אין דער זעלבער צייט, וואָס די גנבה איז אָנגעפיהרט געוואָרען, האָבען זיך אין קאַנצעלאַריע פון „אוזדראָווסקאַ" גע-מאָלדען 2 עלעגאַנטע יונגעלייט און זיך פאָרגעשטעלט אַלס פריזיערס, גע-שיקט פון דער פערוואַלטונג פון „ביקור-חולים", כדי צו שערען די קראַנקע. שפּעטער האָט מען שוין די פריזיערס מעהר נישט געזעהן.

דאָס זענען געוויס געווען „פאָר-פּאָסטענס" פון די גנבים, וועלכע האָ-בען געדאַרפט אָפּווענדען די אויפמערק-זאַמקייט פון די אָרדנונג היטער.

הילף פאַר די געליטענע פון רעגען און שטורם

רעטונגס-קאָמיטעט מיט'ן וואָיעוואָדע בראַש. – אָפּלעגען שטייער-חובות פאַר די געליטענע. – געליטענע קאָנען זיך מעלדען צום מאַגיסטראַט.

(–) צוליב דעם, וואָס די שטורמס, וואָס האָבען געהערשט אין לאָדז און אין די אומגעגענד אין משך פון די לעצטע טעג האָבען אָנגעמאַכט בעדייטענדע שאָדענס, בפרט אין די עקען שטאָט און אויף דער פּראָווינץ, ווערט געגרינדעט אין לאָדז אַ רעטונגס-קאָמיטעט אין דער שפּיץ פון וועלכען ס'וועט שטעהן דער וואָיעוואָדע ה' יאַשטשאָלט. אין דעם קאָמיטעט וועלען זיין פערטרע-טען פערשטעהער פון דער מאַכט, מאַ-גיסטראַט, שטאָט-ראָט און געזעלשאַפט-ליכע אינסטיטוציעס.

ס'וועט אָרגאַניזירט ווערען אַ ברייטע הילפס-אַקציע פאַר די געליטענע פון די שטורמס און רעגען.

* * *

(ב) ווי עס ווייזט זיך איצט אַרויס, האָט דער שטורם און רעגען אין די לעצטע טעג אָנגעמאַכט גאָר בעדייטענדע שאָדענס אין לאָדזשער קרייז.

אין דאָרף ראָזשאַנאָוו זענען צושטערט געוואָרען 4 געביידעס; אין דאָמבּרוב-קע – 14 געביידעס; אין אַ רייה שכנות'דיגע דערפער זענען אויך חרוב געוואָ-רען פון דעם האָגעל די ז' יצות און תבואה-שייערן.

די שטייער-אָפּטיילונג פון לאָדזשער קרייז-סיימיק האָט זיך געווענדעט מיט אַ פאָרשלאָג צום פינאַנץ-אַמט, אַז ס'זאָ-לען אָפּגעלעגט ווערען די שטייער-רא-טעס פאַר די געליטענע פון די שטורמס.

(מ) נאָכ'ן דערהאַלטען ידיעות וועגען די שאָדענס, וואָס ס'האָט אָנגע-מאַכט די פערפלייצונג אין באַלוט, האָט די אָפּטיילונג פאַר געזעלשאַפטליכע אויפזיכט ביים מאַגיסטראַט אַרויסגע-שיקט קאָנטראָלערען, וועלכע זאָלען פעסטשטעלען די היזקות און ווער ס'נויטיגט זיך אין הילף.

די קאָנטראָלערען האָבען פעסטגע-שטעלט, אַז געליטען האָבען מייסטענס מיטעל פערמעגליכע פאַמיליעס. פערזאָ-נען, וואָס האָבען געליטען און נויטיגען זיך אין הילף קענען זיך מעלדען אין דער אָפּטיילונג פאַר געזעלשאַפטליכער הילף (מאָניושקי 1).

PIEGI

plamy i wątro-
biane radykal-
nie usuwa krem
i mydło
LESCHNITZER'A

אָריגינעלע פּרעפּאַראַטען פון דער מאָהרען-אַפּטייק ברעסלוי. צו בעקומען אין די אַפּטיי-קען און סקלאַד-אַפּטעקאַרסקס. קרעם זל. 3.15 זייף זל. 2.30 וואו ס'איז נישט צו בעקומען, צו ווענדען זיך דירעקט צו

Aptekarz Drancz i S-ka Bielsko

אַ דאַנק
פון מלוכה-פּרעזידענט.

דאָס לאָדזשער פּרעסע - ביוראָ „ביפּ" האָט בעקומען אַ דאַנק - דעפּעשע פון דער מיליטער-קאַנצעלאַריע פון מלוכה-פּרעזידענט מאָשטשיצקי, פאַר די צוגע-שיקטע אויפנאַהמען פון דעם פּרעזידענטס וויילען אין לאָדז.

קאָנצעסיעס וועלען נישט צוגענומען.

(ס) אויפ'ן וואַרשאַווער צוזאַמענפאָהר פון די קאָנצעסיאָנערען איז געוועהלט געוואָרען אַ קאָמיסיע, אין וועלכער ס'איז פון לאָדז געוועהלט געוואָרען ה' נאָווינסקי. די קאָמיסיע האָט זיך גע-ווענדעט צום פינאַנץ - מיניסטעריום, וועלכעס האָט אַרויסגעגעבען אַ פערפּאָ-דנונג, אַז די פינאַנץ-קאַמער זאָל אָפּ-שטעלען דאָס אָפּנעהמען קאָנצעסיעס.

דאָס אָפּנעהמען די קאָנצעסיעס זע-נען אין דער ערשטער רייהע נוגע גע-ווען די פּראָווינצער, ווייל די פעסט-געשטעלטע צאָהל קאָנצעסיעס אין לאָדז איז נישט איבערגעשטיגען און ס'וועט נאָך פעהלען ביז 300 קאָנצעסיעס.

בעקער-אַרבייטער פאָרערן הוספה.

(:) די בעקער-אַרבייטער האָבען אַרויס-געשטעלט אַ הוספה-פאָדערונג פון 30 פּראָצענט. די בעקער האָבען די פאָ-דערונג אָפּגעוואָרפען, ווייל דאָס וועט אַרויסרופען אַ מייערונג פון ברויט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט וועט פריי-טאָג פאָרקומען אַ קאָנפערענץ פון ביי-דע צדדים ביים אַרבייטס-אינספּעקטאָר.

פּראָפעסיאָנעלע שולען.

(ס) דער שול-קוראַטאָר אָווינסקי האָט פאָרגענומען אַ ברייטע אַקציע צו שטי-צען די פּראָפעסיאָנעלע שולען אין דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע. אין צוזאַמענ-האַנג מיט דעם האָט זיך דאָס שול-קוראַטאָריום געווענדעט מיט אַן'אויס-פיהרליכען מעמאָריאַל צו דער וואָיע-וואָדזטווע. אינ'ם מעמאָריאַל ווערט אָנגעוויזען אויף דער וויכטיגקייט פון דער אַקציע און אויף דער נויטיגקייט צו בעוועגען די זעלבסט-פערוואַלטונגען, אַז זיי זאָלען אָפּגעבען מעהר אויפ-מערקזאַמקייט דער דאָזיגער פראַגע.

ראָק.

די געזעלשאַפט דאַרף מיט-העלפען בעקעמפען די דאָזיגע קראַנקהייט.

די סעקציע צו בעקעמפען די ראַק-קראַנקהייט אַרבייט איצט זעהר אינ-טענסיוו. עס דאַרף אָבער אָנגעוויזען ווערען, אַז דער ערפאָלג פון דער אַק-ציע איז זעהר פיל אָפּהענגיג פון דער מיטהילף פון דער געזעלשאַפט. צו דעם צוועק איז נויטיג, אַז אין פאַל ווען עס בעווייזען זיך ביי אַ קראַנקען די ערשטע סמנים פון דער ראַק-קראַנקהייט דאַרף מען זיך באַלד ווענדען צו דער דערמאָנטער סעקציע אויף גדאַנסקאַ 83 צווישען 12 און 3 אַ זייגער ביי טאָג.

די סעקציע שטעלט אומזיסט מע-דיצינישע עצות און די נויטיגע הייל-אָנווייזונגען.

וואיקאָוו ערמאָרדעט.

ענדע פון 1-טע זייט.

פראַנקרייך, צום קאַמ. דעפוטאַט אין ענגלישען פאַרלאַמענט און צו דער לייבאָר-פּאַרטיי: דער סאָוויעטישער געזאַנדטער וואַיקאָוו איז ערמאָרדעט געוואָרען אין וואַרשאַ. נידער מיט דער מלחמה. וואָרסקי.

ווילנא, 7 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספאָנדענט) דאָ איז קאָנפיסקירט געוואָרען די עקסטרא-אויסגאַבע פון דער רוסישער צייטונג „ראָסיא", וועלכע האָט, מיטטיילענדיג וועגען דער ערמאָרדונג פון וואַיקאָוו'ן, געעפענט א געלד-זאַמלונג למובת דעם מערדער קאָדעראָוו'ן.

קורצע ביאָגראַפיע פון וואַיקאָוו'ן.

דער ערמאָרדעטער סאָוויעטישער געזאַנדטער פּיאָטר לאַזאַרעוויטש וואַיקאָוו איז געבוירען געוואָרען אין יאָהר 1888. ער האָט געשטאַמט פון אַ פּריצ'ישער פאַמיליע. העכערע בילדונג האָט ער בעקומען אין דער שווייץ. צו דער קאָמוניסטישער (פריהער סאָציאַל-דעמאָקראַטישער) פּאַרטיי האָט ער געהערט זייט 20 יאָהר און איז פאַר זיין רעוואָלוציאָנערער טעטיגקייט אַרויסגעשיקט געוועזען פון רוסלאַנד. ער איז אַ צייט געוועזען פאָרזיצער פון דער געמישטער פּויליש-סאָוויעטישער קאָמיסיע פאַר פראַגען פון רעוואַקואַציע. אַלס געזאַנדטער אין וואַרשאַ איז ער בעשטימט געוואָרען אין נאָוועמבער 1924, נאָך אָבאָלענסקי'ן.

וואַיקאָוו האָט איבערגעלאָזט אַ פרוי, אַ יודישע — אסתר, פון דע"ר חיים ביעלענקי, שטאַמט פון לאָדז און אַ זוהן.

שטימען פון דער פּוילישער פּרעסע.

פון דער פּוילישער פּרעסע האָבען שוין בעוויזען זיך אָפּצורופען אויפ'ן מאָרד די אָווענד-בלעטער „עשעלאָנד וויעטשאָרני" און „קוריער וואַרשאַווסקי". ביידע פערורטיילען אויפ'ן שאַרפסטען אופן דאָס פערברעכען און שטרייכען אונטער די גויטהענדיגקייט אויפמערקזאַם זיך צו בעציהען צו דער אויפפיהרונג פון די עלעמענטען, וועלכע געניסען פון אַזיל-רעכט אין פּוילען און מיט ברויכען מיט דעם דאָזיגען רעכט.

„עשעלאָנד. וויעטש." שרייבט: „דער פערברעכערישער אַטענטאַט אויף אַן אויסלענדישען געזאַנדטען... איז אַן אַטענטאַט אויף דער זיכערקייט פון דער מלוכה און אויף איהר רעפּוטאַציע לגבי דער ציוויליזירטער וועלט.

דערפאַר, נישט קוקענדיג דערויף, וועלכע מלוכה דער קרבן האָט רעפּרעזענטירט, קאָן דער היינטיגער אַטענטאַט אַרויסרופען נאָר עמפּערונג און אויפרעגונג נישט נאָר פון מענשליכען שטאַנדפּונקט, נאָר אויך פון עצם פון פּוילישען מלוכה'אינסטינקט...

די רוסען, וועלכע וואוינען אין פּוילען, צי אַלס בירגער, צי אַלס עמיגראַנטען, דאַרף מען מיט דער גאַנצער שטרענגקייט געבען צו פערשטעהן, אַז די גאַסטפריינדליכקייט און פרייהייט, פון וועלכער זיי געניסען אויף אונזער ערד איז אויסגעשטעלט אויף אַ געפאַהר דורך אַזעלכע טאַטען, וועלכע שטערען די רוה אין אוישען-מלוכה'שע בעציהונגען פון פּוילען".

„קור. וואַרשאַווסקי" שרייבט: „די פּוילישע עפענטליכע מיינונג וועט מיט אַן איינשטימיגער אויפרעגונג און אַבשוי אויפנעהמען די ידיעה וועגען דעם פערברעכען. דער מאָרד איז נישט קיין טאַט פון אַ פּאָלאַק... אָבער דער פאַקט, אַז געשעהן איז דאָס פערברעכען אויף דער פּוילישער ערד וועט אויף ז'כער דיקטירען אונזער עפענטליכער מיינונג אַן איינשטימיגען און הייסען פּראָטעסט געגען אַזעלכע מיטלען פון פּאָליטישען קאַמף"...

די צייטונג שטרייכט אויך אונטער, אַז וואַיקאָוו האָט זיך בעמיהט איינצושטעלען נאָרמאַלע בעציהונגען צווישען פּוילען און די סאָוויעטען.

ן-קל. יודישע פאָלקס-שול א.ג. פון ב. באַראַכאָוו, זינגעל גאַס 26.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשא 20.

שבת, דעם 11-טען יוני ד. י., פּינקטליך 10 אַ זייגער אין דערפריה

א קינדער-יום-טוב

אין פּראָגראַם: אין פּראָגראַם:

דאָס פערבלאָנדזשעטע מיידעלע

קינדער-אָפּערע מיט באַלעט. „דאָס לעבען פון מאַשינען" ריטמיש עקספּרעסיע לויט מוזיק פון וואַלטער נימאַן, אַראַנזשירט פון פּראָפ. ז. קרוש.

שילער-כאָר אונטער דער לייטונג פון מ. צעסהאַז.

...נימנאַסטיק. אימפּראָוויזאַציעס. דעקלאַמאַציעס.

...בילעטען פון 50 גר. ביז 2 זל צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע.

אַנ'אַוואַנטורע אין קאָמיסאַריאַט.

(-) דאָס לאָדזער פרידענס-געריכט ... בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען ... לאָדזער איינוואוינער: אָדאַם וואַי... ...חאָווסקי, פראַנציסעק שולץ און ...וויטשעק ניידעק, וועלכע זענען בע... ...ן בעשולדיגט אין פאָלגענדען:

... מיט אַ געוויסער צייט צוריק האָבען ... אויף דער גאַס אין אַ שיכור'ן צו... ...שטאַנד געמאַכט אַוואַנטורעס און ווען אַ פּאָליציאַנט האָט זיי אָפּגעפיהרט אין קאָמיסאַריאַט, האָבען זיי אין אָרעסטאַנטען-צימער אָנגעהויבען ברעכען די טירען און ווענד און אָנגעמאַכט בעדייטענדע שאָדענס.

דאָס געריכט האָט די חברה-לייט פער'משפט אויף 100 זלאָטעס שטראָף יעדען אָדער צו 2 וואָכען אַרעסט.

...יינטיגע ציוניסטישע פערזאַמלונג.

...היינט אין אָוונד קומט פאָר אין לאָ... ...קאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַ... ...(צעגעלניאַנע 4) דער המשך פון ... בעריכט-פערזאַמלונג פון אַקציאָנס-... ...קאָמיטעט, אין דער פערזאַמלונג וועט ... אויך בעטייליגען דער מיטגליד פון ... א"י דעלעגאַציע, ה' ש. טשערנאָ... ...וויטש, וועלכער וועט אויספיהרליך רע... ...פערירען אויפ'ן גרונד פון געגויע דאַ... ...טען אין פאַקטען אויף ד. ט: „אויף ... ...טס געבען מיר אויס די געלדער פון ... ...קרן-היסוד איז ארץ-ישראל" (די פערשיעדענע קאָלאָניזאַציע פאָרמען: קבוצות, מושב עובדים, מיטעלשטאַנד-קאָלאָניעס א.ז.וו., בילדונג, עליה, אַראַבער, אַדמיניסטראַציע, בעאַמטענטום אז"וו). נאָך דעם רעפעראַט, ווי אויך אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם רעפעראַט פון דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט אויף דער פריהערדיגער זיצונג — וועלען אָרקומען דיסקוסיעס וועגען אַלע ציוניסטישע און א"י פּראָבלעמען.

דער אייננאַנג פאַר מיטגלידער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און תורמים פון קרן-היסוד איז פריי.

לאָדזער יודישע קינסטלער

...יבען אַן אַרויסגעבען קינסטלער-מאָנאָגראַפיעס אין פּאַריז.

...ויט דער איניציאַטיוו פון דעם לאָ... ...ער יודישען קינסטלער יצחק ליכטענ... ...יין האָבען זיך אין פּאַריז דער פער... ...א מ. קיוועלאָוויטש אַרויסצוגעבען ... די מאָנאָגראַפיעס פון יודישע ...נסטלער.

...צווישען די ערשטע אַרבייטען ער... ...ינען איינגיפטען: אַ מאָנאָגראַפיע וועגען דעם טראַגיש-אומגעקומענעם יונגען יודיש איטאַליענישען קינסטלער מאָדיליאַני, געשריבען פון דעם לאָדזער קינסטלער מאַרק שוואַרץ; די צווייטע — וועגען מאַרק שאַגאַל, געשריבען דורך דעם לאָדזער קינסטלער יצחק ליכטענשטיין און די דריטע וועגען מאַבלאָ פּיסאַראָ (אַ יוד), געשריבען דורך לעאָ קעניג.

„פון פּריז'ן ביז לייוויק'ן".

ליטעראַרישער פריהמאָרגען אין פילהאַרמאָניע.

(-) מאָנטאָג, דעם 1-טען טאָג שבועות ... אין פילהאַרמאָניע-זאַל פאָרגעקומען ...ליטעראַרישער פריהמאָרגען אונטער'ן ...נען: פון פּרץ'ן ביז לייוויק'ן".

...זטמאַן ליכטענשטיין האָט געהאַל... ...אַ רעפעראַט וועגען פּרץ'עס „גאָל... ...ען קיט" און „ביינאַכט אויפ'ן אַל... ...טען מאַרק" און די דאָזיגע ווערק פער... ...כען מיט לייוויק'ס „גולם" און אַנ... דערע שאַפונגען.

דערנאָך האָבען די יונגע „אַזאַזעל"-אַרטיסטען: מאָנסדאָרף, פּאַזנאַנסקי, פּאַפּשינסקי און מענציק רעציטירט דעם 1-טען אַקט פון דער „גאָלדענער קייט" און איינינע פראַגמענטען פון לייוויק'ס „גולם. צום סוף האָבען די אַרטיסטען רעציטירט „ביינאַכט אויפ'ן אַלטען מאַרק".

...אַרזיכטיג מיט פּרימוס-מאַשינקעס

...נקטען אָוונד, ווען די 13-יעהריגע ... וועליצקאַ, בזשעזשינער 51, האָט ...צונדען אַ פּרימוס מאַשינקע, האָט ...יז אונפאָרזיכטיגקייט די מאַשינקע ...נפּריסען און אָנגעברענט דעם מיי... ...דאָס פּנים, קאָפּ און העגד. אויף ... געשריי פון דער אומגליקליכער ... איהר געקומען צו הילף אַ מיידעל לויפער, וועלכע האָט אויך בעקומען שווערע בראַנד-וואונדען אויפ'ן קערפּער.

צו די ביידע פערוואונדעטע איז אַרויסגערופען געוואָרען דער ד"ר וועלער פון לינת הצדק, וועלכער האָט זיי ערטיילט הילף און איבערגעלאָזט אינ'ערהיים.

...אַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטש 20

...אַסטשפּילען פון 1-טען וואַרשאַוער יוד. מיניאַטור-טעאַטער

„אַזאַזעל"

...היינט מיטוואָך, דעם 8. יוני, 9 אין אָווענד צו ביליגע פּרייזען

פון 50 גראָשען ביז 3 זל.

דאָס גרויסע

5 פּראָגראַם 5

...אַכטונג: דער זאַל ווערט געקיהלט דורך ספּעציעלע ווענטילאַטאָרס. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

פון קאָלאָניאַל-הענדלער-פעראיין, ציגעל-גאַס 15.

אין צוזאַמענהאַנג מיט די בעפאָרשטעהענדע פערורטהיילונג פון דער צאָהל אויסשטאַנדעס, קומען היינט פאָר אין לאָקאַל פון קאָלאָניאַל-הענדלער-פעראיין, ציגעל-גאַס 15 אַ קאָנפערענץ פון אַלע לאָדזער קליינהענדלער-פעראיינען וועגען אַ געמיינזאַמע ליסטע פון מיטגלידער צו די 12 אויסשטאַנדעס.

פון געריכט.

פאַלשע געלד.

(:) דער מילך-סוחר סטאַניסלאָוו קאַסשמאַרעק (מאַרישינסקאַ 4) האָט געמעלדען דער פּאָליציי, אַז אַ געוויסע פרוי צאָהלט איהם שוין איינינע מאָל מיט פאַלשע געלדער. די פּאָליציי האָט די פרוי אַרעסטירט און זי האָט זיך אַרויסגעוויזען אַלס אַגנעס קאָוואַלסקאַ. זי האָט בעת דער רעוויזיע אַרויסגעוואָרפען 4 מטבעות צו 1 זלאָטי און צו 50 גראָשען, וועלכע זענען אויך געווען פאַלשע.

נעכטען איז קאָוואַלסקאַ גע'משפט געוואָרען אין היגען קרייז-געריכט. דאָס געריכט האָט זי פער'משפט אויף דריי יאָהר טורמע און צו פערלירען די רעכט.

בריוו אין רעדאַקציע

מיר מאַכען די אַבסאָלווענטען פון די מיטעל-שולען, וועלכע ווילען ווייטער שטודירען, דערויף אויפמערקזאַם, אַז די יודישע אַקאַדעמישע פעראייניגונג, וועלכע עקזיסטירט ביי דער טעכנישער הויכשולע אין דאַנציג, גיט גערן אינפאָרמאַציעס וועגען ענינים, וואָס זענען זיי נוגע.

די אַנפראַגעס קאָן מען שיקען אויף פאָלגענדע אַדרעס:

Jüdisch-Akademische Vereinigung Danzig-Langfuhr Technische Hochschule.

מעלדונג.

ציוניסטישע אָרגאַניזאַציע אין לאָדז.

היינט, מיטוואָך 9 אין אָוונד קומט פאָר אין לאָקאַל פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע די פאָרזעצונג פון דער בעריכטס-פערזאַמלונג פון אַקציאָנס-קאָמיטעט. דער מיטגליד פון דער א"י-דעלעגאַציע ה' ש. טשערנאָוויטש, וועט רעפערירען אויף ד.ט.: אויף וואָס ווערען אויסגעגעבען די געלדער פון „קרן-היסוד" אין ארץ-ישראל.

נאָך דעם רעפעראַט ווי אויך אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם רעפעראַט פון דעפּ. ד"ר ראָזענבלאַט אויף דער פריהערדיגער פערזאַמלונג — דיסקוסיעס אויף אַקטועלע ציוניסטישע און א"י פּראָבלעמען.

איינגאַנג פריי פאַר מיטגלידער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע און תורמים פון „קרן-היסוד" —

„אַזאַזעל"

נייע קרעפטען-נייער ערפאָלג.

די יום-טוב פאָרשטעלונגען פון „אַזאַזעל" זענען אַדורך מיט אַ ריזיגען ערפאָלג. ביי איבערפולטע זאַלען זענען אויסגעפיהרט געוואָרען: ביטאָג די שלאַגערען פון אַלע פּראָגראַמען און אין אָווענד-דאָס גרויסע עפעקטפולע 5-טע פּראָגראַם.

„אַזאַזעל" איז איצט בערייכערט געוואָרען מיט אַ רייה נייע, יונגע קרעפטען, נעמליך די בעגאַבטע פּרל. בינאַ גאָלד, וועלכע זינגט, טאַנצט און שפּילט אויסגעצייכענט און פר. ג. שטיין. וועלכע פיהרט אויס מיט ערפאָלג די פאָלקסלידער „פון 5 ביז 120 יאָהר".

עס נעהמען שטאַרק אויס, ווי ביז איצט די נומערן: „טשאַרלסטאָן" (געזונגען און געטאַנצט דורך דער לעבעדיגער, שטיפערישער בינאַ גאָלד), „שניידער" און „פריזיער" (סטרוגאַטש און פר. לוריע שפיגעל), „קעכין", „די וואַנד", „פּאַרלעזוגג", „אין חדר" (סטרוגאַטש און תלמידים), „זעלנער", „גולם" און אַנדערע נומערן.

אַלץ איז פיין און שעהן און געשמאַקפול אויסגעפיהרט און-דער אָווענד אין „אַזאַזעל" געהט אַ דורך זאָרגלאָז און פרעהליך.

טעלעגראַמען.

וואַפענשטילשטאַנד אין כינא.

לאָנדאָן, 7 (אַטע) לויט די לעצטע ידיעות פון פעקין און שאַנכאַי האָבען די פּראָבעס איינצושטעלען אַ קאָנטאַקט צווישען די קעמפענדע צדדים געבראַכט אַ גינסטיגען רעזולטאַט. אינגיכען זאָל צווישען די קעמפענדע גענעראַלען קומען צו אַ פערשטענדיגונג. אין די קרייזען-האַנדלונגען הערשט רוה.

אמעריקא וועט אָפנעהמען

יודישע אויסאַרבייטונגען פון פּוילען.

ניו-יאָרק, 7. (טעלעגראַמע דורך י.ט.אַ.) אויף דער קאָנפערענץ פון די פּוילישע יודען אין אַמעריקאַ, וועלכע איז פאָרגעקומען אונטער'ן פאָרזיץ פון בנימין ווינטער, איז בעטראַכט געוואָרען די ווירטשאַפטליכע לאַגע פון די יודען אין פּוילען.

ס'איז בעטראַכט געוואָרען דער פּראָיעקט פון דעפּ. יצחק גרינבוים, אַז די אַמעריקאַנישע יודען זאָלען שאַפען אַן אימפּאָרט-מאַרק פאַר די פּראָדוקטען, וואָס ווערען אויסגעאַרבייט דורך די פּוילישע יודען.

דער פּראָיעקט איז אָנגענומען געוואָרען און ס'איז אויסגעקליבען געוואָרען אַ דעלעגאַציע, וואָס זאָל פאָהרען קיין פּוילען וועגען דעם דאָזיגען ענין און אָרגאַניזירען דעם טראַנספּאָרט פון יודישע אויסאַרבייטונגען קיין אַמעריקאַ.

דער נייער רומענישער קאַבינעט

האָט יודען-פריינדליכע מיניסטאָרען.

בוקאַרעשט, 17. (יט"א, טעלעגר.) י.ט.אַ. ווערט געמאָלדען, אַז דער נייער רומענישער פּרעמיער, פירשט סטירביי איז בעקאַנט אַלס יודען-פריינד, וועלכער שטעהט אין ענגען געשעפטליכען קאָנטאַקט מיט יודען און בעשעפטיגט פיל יודישע אַנגעשטעלטע אין זיינע אונטערנעהמען.

דער נייער בילדונגס-מיניסטער איז שטענדיג ענערגיש אַרויסגעטרעטען געגען יודען-עקסצעסען.

בערימטע יודישע פאָרשער אויף א דייטשען מעדיצינישען קאָנגרעס.

ווין (יט"אַ) דער אַלטער דייטשער מעדיצינישער קאָנגרעס, וועלכער ווערט דאָס מאָל אָפּגעהאַלטען אין עסטרייך, ווייזט אויף אַ גרויסע בעדייטונג פון יודישע וויסענשאַפטליכע ספּעציאַליסטען. פאָרזיצער פון קאָנגרעס איז דער בערימטער עסטרייכישער פּראָפעסאָר דר. מאַרקוס הייעק, אַ שוואָגער פון אַרטור שניצלער. צוויי פון די וויכטיגסטע וויסענשאַפטליכע רעפעראַטען צום קאָנגרעס זענען איבערגעגעבען געוואָרען דעם צווייטען בערימטען יודישען קליניקער פון עסטרייך. פּראָפ. דר. היינריך ניימאַן און דעם בעוואוסטען אויערען-ספּעציאַליסט. פּראָפ. ד"ר רוטין, וועלכער האָט פּאַראַלעל געהאַלטען גאַסט-פאָרלעזונגען אויפ'ן העברעאישען אוניווערזיטעט.

ספארט-בעוועגונג.

דער ביליצער „הכח" אין לאדז.

„הכח" (ביליץ) - טוריסטען 5:1 (0:0)

זונטאג און מאנטאג האט געשפילט דער ביליצער „הכח" אין לאדז געגען די „טוריסטען" און „ל.ט.ס.ג."

מיר געדענקען נאך גוט, ווי דער „הכח" האט העלדיש געקעמפט אין יאהר 1924 אום צו פארבלייבען אין דער „א" קלאס פון קראקאווער קרייז. און כאטש דער „הכח" איז געווען אין אלע הינזיכטען א בעסערע מאנשאפט האט זי געמוזט אפטרעטען איהר ארט א פיזיש שטארקערע מאנשאפט. יעצט בעהערט דער „הכח" אין דער 1 „ליגע".

דער „הכח" האט אונזערע האפנונגען ערפילט נאך אין א גרעסערע מאס, ווי מיר האבען זיך פארגעשטעלט. קאמפ-שפילען, לויפען, אריענטאציע. אט דאס זענען די מעלות פון דעם „הכח", וועלכע זענען זעהר געפעהרליך פאר דעם געגנער, אבער זיי ברענגען נישט קיין רעזולטאט צוליב דעם, וואס די שפילער זענען פיזיש שוואך.

די געסט זענען ארויסגעטרעטען אין זייער בעסטען צוזאמענשטעל:

גוט, בריקנער, קעלערמאן, רייכער, הופערט, פאנמי, וואלמוט, ווארעפשטק, פויעראייזען, זילבערגער, אורבאך.

די טוריסטען זענען ארויסגעטרעטען אין פאלגענדען צוזאמענשטעל:

מיכאלסקי 2, קאראש. קוביק א., באל-משעווסקי, וויעלישעק, הינק. מיכאל-סקי 1, בלאשטשינסקי, מאגין, קולאוויאק, הערמאנס.

דאס שפיל הויבט אן „הכח" און פיהרט אדורך א שעהנעם אנגריף. וועלכער ענדיגט זיך מיט א שארפען שאס פון דעם מיטעל שטורמער, אבער מי-כאלסקי כאפט דעם באלעם. דאס שפיל ווערט געפיהרט אין א שנעלען טעמפא, וואס עס ווארפט אן דער „הכח", אדורכ-פיהרענדיג א רייהע געפעהרליכע אנ-גריפען, וועלכע צייכענען זיך אויס מיט זייער שנעלקייט און פינקטליכקייט. די צושויער זענען איבערראשט און אפלא-דירען שטארק די אקציעס פון „הכח". זייער איבערגעוויכט ברענגט אבער קיין רעזולטאט, א דאנק די גוטע פערטיידי-גער פון די „טוריסטען" (קאראש, קוביק).

נאך דער פויזע גרייפען די „טוריס-טען" שארף אן דאס טויער פון די געסט, ערצילענדיג אין פערלויף פון 7 מינו-טען 4 טויערען דורך מאגין (2 מינוט), בלאשטשינסקי (4 מינוט) און קלאוויאק (5 און 7 מינוט). אין דער 24 מינוט ערצ׳ילט זילבערגער דאס עהרען טויער פאר דעם „הכח". אבער די „טוריסטען" רעוואנזשירען זיך באלד דורך בלאש-טשינסקי פון א קארנער.

פון „הכח" האבען זיך אויסגעצייכענט די פערטיידיגער בריקנער, קע-לערמאן און דער רעכטער פליגעל וואל-מוט.

פון די „טוריסטען" האבען זיך אויס-געצייכענט קאראש און קוביק.

ריכטער ה׳ רעטיגג זעהר גוט. צו-שויער 1000.

„הכח" (ביליץ) ל.ט.ס.ג. 2:0 (0:0)

„הכח" איז ארויסגעטרעטען אין דעם זעלבען צוזאמענשטעל וואס געגען „טו-ריסטען", ל.ט.ס.ג." אין פאלגענדען צו-זאמענשטעל: וואלקאווסקי, ווילדנער, שטראוס, סיקולא, פאגאדזינסקי, וואל-פאנגעל, טשערניק, פלושצניק, קרו-לעוויעצקי, ווישנע, גאלערט.

„הכח" האט געשפילט זעהר שעהן און האט געהאט די גאנצע איבערגעוויכט און נאר א דאנק דעם אינטעליגענטען ריכ-טער ה׳ פיעטראווסקי, וועלכער האט נישט צוגעלאזט דעם „הכח" נאהענט צום טויער פון „ל.ט.ס.ג.", אפטיילענ-דיג נישט געפלויגענע און נישט גע-שפויגענע „אפסידס", ערצילט נישט דער „הכח" קיין איין טויער.

אין דער 10 מינוט נאך דער פויזע שיסט ווינשע אין דער שטאנגע, דער באלעם געהט צוריק אין פעלד אריין, אבער דער ריכטער פייפט אן א טויער. עס העלפט נישט די אינטערווענצען פון דעם בצוואוסטען יודישען ריכטער ה׳ אינוש. ראזענפעלד, ווי אויך דער צייכען בלויף דער שטאנגע פון דעם נאסען באלעם. פון דער מינוט אן שפילט שוין דער „הכח" נישט ווי פריהער און „ל.ט.ס.ג." ערצ׳ילט דאס 2 טויער נאר א דאנק דער דיסציפלין, וועלכע הערשט אין דער מאנשאפט. איז דער מאטש נישט געווארען איבערגעריסען.

אויסגעצייכענט האט זיך דער פער-טיידיגער פון „הכח" קעלערמאן, וועל-כער איז געווען דער בעסטער שפי-לער אויף דעם פלאץ.

מ. צ-ר.

„ל. ק. ס. 2"—„שילא" 1:2 (1:0).
„ל.ט.ס.ג. 2" — „קרימה" 1:5.
„טוריסטען 2"—„קרימה" 1:6 (1:2).
פויזע, (טעלעפאניש).
„ווארטא"—„ל.ק.ס." (לאדז) 1:0 1:4.
ווארשא, (טעלעפאניש).
„משארני" — „לעגיא" 2:0.
„משארני" — „ווארשאוויאנקא" 1:5.
פאביאניץ, (טעלעפאניש).
„פ.ט.צ." — „ג.מ.ס." (לאדז) 2:2.
„שמשון 1"—„שמשון 2" (לאדז) 10:0.

גרויסער נצחון פון די לאדזער שווער-אטלעטיקער „מכבי"

אויף די מייסטערשאפטס-קאמפען אין לעמבערג.

5 לאדזער „מכבי'ער" מייסטער פון פוילען.

לעמבערג, 7 טען יוני (ספעציעל פאר׳ן „נייעם פאלקסבלאט").

אויף די מייסטערשאפטס וואס-קאמפען פון די שווער-אטלעטען, וועלכע זענען פארגעקומען דעם פערגאנגענעם זונטאג און מאנטאג אין לעמבערג, האבען מיט גרויס ערפאלג געזיגט: מאיר ווייגנאד-טען-ערשטער פריז, לעאן שטערן—ערשטער פריז, נ. ווינניקאמיען-צווייטער פריז, ש. דודקעוויטש-צווייטער פריז, מינץ-צווייטער פריז.

די 5 שווער-אטלעטען, זענען מיט-גלידער פון לאדזער „מכבי" (פריהער בר כוכבא) מייסטער פון פוילען פאר׳ן יאהר 1927.

Dr. H. LUBICZ
Tel. 41-92 צעגעלניאנא 43 טעל.
ספעציאליסט פאר הויט, וענערישע און [illegible]
250 נער-שוואכע קראנקהייטען.
איז צוריקגעקעהרט.
אהלטונג מיט קווארץ-ליכט (הער-אויספאל)
נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אבענד

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערן צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אבאנענטן לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט"

בײַם דערלאנגען אן אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלייגט ווערן דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט איינגעגעבן. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט מען ענטפער גארנישט געגעבן ווערן.

גילטיג דעם 8. יוני 1927.

5526. גאלדשטיין.

ס׳איז א פראגע קודם כל, וואס איז אייער בעשעפטיגונג, ווי אפט די פערוויילונגען קומען פאר און צי ענדי-גען זיי זיך מיט אוואנטורעס, ווי אזוי בעציהען זיך דערצו די שכנים און צו קומען צו אייך יעדעס מאל די זעלבע אדער אנדערע פערזאנען.

אויב איהר וועט אונז וועגען די פרטים אויספיהרליך שרייבען, וועלען מיר אייך ענטפערן, צי ס׳דראהט אייך אן עקסמיסיע.

5527. א. ד.

פערשטענדיגט זיך מיט אונזער יוריסט פערזענליך און ברענגט מיט דעם קוועסטיאנירטען וועקסעל.

5528. א הויזווירט פון קילינסקיגא

מיר מוזן קודם כל וויסען, צי עס האנדעלט זיך וועגען אייער אייגען בע-שעפט און אויב פרעגט איהר וועגען א לאקאטאר׳ס א געוועלב, ס׳איז כדאי צו וויסען, צי האט איהר מיט דעם נייעם לאקאטאר אויסגערעכענט אין קאנטראקט, אז ער טאר נישט האנדלען מיט דער זעלבער בראנזשע.

5529. ניידארף.

ס׳איז א פראגע, צי די צוזאמענגע-וואקסענע פיס-פינגער בעשווערען אייך דעם גאנג אדער נישט, אין ערשטען פאל מוזט איהר בעקומען א קאט. C אין צווייטען פאל קאן מען אייך קווא-ליפיצירען לויט קאט. A.

5530. ליבערמאן.

אויב דאס מאשינדעל איז קליין, ווענט ווייניג און פערערגערט נישט דעם צושטאנד פון דער דירה, פער-שטעהן מיר נישט, ווי אזוי דער הויז-ווירט קאן אויסנוצען דעם דערמאנטען אומשטאנד אלס מאטיוו פאר אן עקס-מיסיע.

אין בעסטען פאל קאן ער פערלאנ-גען דירה-געלד שוין נישט לויט׳ן פרא-צענט פוס פאר א וואוינונג, ווי ביז איצט, נאר לויט ליטערא B טייל 2 ארט 6 פון דעקרעט וועגען לאקאטאר-שוץ.

איבעריגענס וואלט נאך געקאנט זיין א רייד וועגען אן עקסמיסיע, אבער נאר דעמאלט, ווען די בעוועגונג פון מאשינדעל בעאונרוהיגט די אונטערשטע אדער ארומיגע שכנים. ווי באלד זיי האבען גארנישט צו אייך און דער הויז-ווירט קאן זיך נישט בערופען אויף זייער עדות זאגען, איז נישט פערהאן דער מינדעסטער געפאהר אין דעם פאל פאר אן עקסמיסיע.

5531 שלמה ק—ק.

לויט׳ן ארט. 973 פון אוסטאוו וועגען דער ציוויל-פראצעדור קאן מען נישט סעקוועסטרירען די מלבושים, וועלכע זענען נויטיג צום טעגליכען געברויך אין דעם בעטרעפענדער יאהר-צייט (ווינטער — א פעלץ זומער — א לייכטען פאלטאן), ווען און הויז-מכשירים אין א סכום וואס איז נויטיג פאר׳ן בעל-חוב און זיין בני-בית, בעט-געוואנד און בעטען און שפייז-זאפאסען אויף א חודש.

דאנעבען אויב ס׳זענען נישט פערהאן קיין אנדערע ווערט-זאכען, קאן מען דאס פערד, יא סעקוועסטרירען.

5532. ל. נומער 84.

אויב דער אנגעקלאגטער דערלאנגט נישט קיין אפעלאציע ווערט דער אורטייל אנולירט, פערקלענערט אדער בעשטעטיגט ווערען אבער נישט פער-גרעסערט.

Dr. A. Gibiański
Ordynuje w KRYNICY
od 21 maja. 671
ul. Lipowa, willa Zajler

די, וועלכע אזעוו האט פעראטען.

בעארבייט פאר׳ן „נייעם פאלקסבלאט" לויט פערשידענע מאטעריאלען פון ל. בראנט. (85

ארגונאוו האט אלזא בעקומען דעם אויפטראג צו פאהרען קיין רוסלאנד און זיך דארט אינפארמירען וועגען דער פערזאן פון לאפוכינ׳ען און וועגען זיין ראלע אין דער אזעוו-געשיכטע. דער צענטראל-קאמיטעט האט אנגענומען די השערה, אז בור-צעוו זאגט אמת, איבערגעבענדיג זיין געשפרעך מיט לאפוכינ׳ען אין צוג צווישען קעלן און בערלין. אבער דערביי האט מען בעהאלטען, אז לאפוכין וויל מיט א פיון אריינפיהרען אין א טעות בורצעוו׳ן, די פארטיי און דאס געריכט, אז דאס, וואס ער האט געזאגט בורצעוו׳ן איז א פראוואקאטאריש שפיצעל, דורך וועלכען לאפוכין וויל זיך ווידער דערנעהנטערען צו דער ביו-ראקראטישער סביבה, וואס האט איהם פון זיך געהאט ארויס-געשטויסען. ארגונאוו האט געדארפט זאמלען אינפארמאציעס וועגען לאפוכינ׳ען, בעלויכטען זיין פערזענליכקייט, כדי די פאר-טיי זאל פונקטליך קאנען זיך אפוועהרען פון דער נייער פראוואקאציע מצד דער רעגירונג, וועלכע האט זיך דאסמאל בא-האלטען הינטער די פלייצעס פון ווירקליכען געהיים-ראט לא-פוכין.

ס׳איז געווען אויך אן אנדער השערה, דהיינו, אז די גאנ-צע געשיכטע מיט לאפוכינ׳ען איז נישט מעהר, ווי א פראדוקט פון בורצעוו׳ס קראנקער פאנטאזיע.

פאר׳ן אפפאהרען קיין רוסלאנד האט ארגונאוו בעזוכט אזעוו׳ס פרוי. ער האט איהר נישט דערצעהלט וועגען זיין מי-סיע, נאר זי האט שוין געוואוסט, וואוהין און נאך וואס ער פאהרט. זי האט וועגען גאנצען גאנג פון פראצעס געשריבען איהר מאן, אזוי, אז אזעוו איז נישט נאר געווען פולשטענדיג אין קורס פון די געהיימע פערהאנדלונגען, נאר ער האט אויך גע-וואוסט וועגען ארגונאוו׳ס שליחות קיין רוסלאנד. פאר׳ן אוועק-פאהרען האט ארגונאוו אנגעשריבען א קארטעל צו אזעוו׳ן. ער האט זיך אין ווארימע ווערטער געזעגענט מיט׳ן „ארימען איוואן ניקאלאיעוויטש" און געבעטען איהם צו זיין מונטער און רוהיג.

אנקומענדיג קיין מאסקווע, האט ארגונאוו בעמערקט, אז מען שפיאנירט איהם נאך. ווען ר׳איז איינמאל ארויסגעגאנגען פון א בעקאנטען, האט ער געזעהן, ווי עס פאהרט איהם נאך א דראשקע. ארגונאוו איז אראפגעשפרונגען פון זיין דראשקע און איז אריין אין א טראמוואי. אויפ׳ן צווייטען טאג איז איהם נאכגעפאהרען די זעלבע דראשקע; אין איהר איז געזעסען אן אנדער געהיים-אגענט. די דראשקע איז ארגונאוו׳ן נאכגעפאה-רען א שעה צייט ביז איהם איז געלונגען צו פערשווינדען ער-גיץ אין א דורכגאנגס-טויער, באלד דערויף איז ארגונאוו אפגע-פאהרען קיין פעטערבורג.

דא האט ארגונאוו זיך קודם-כל געווענדט נאך אינפארמא-ציעס וועגען לאפוכינ׳ען, צו א בעקאנטען מיטגליד פון צענטראל-קאמיטעט פון דער קאדעטישער פארטיי. ארגונאוו האט נישט דערצעהלט געגוי וועגען וואס עס האנדעלט זיך נאר ער האט געשטעלט די פראגע אזוי: אין דער פארטיי קומען אן פערשי-דענע סענסאציאנעלע קלאנגען וואס שטאמען פון לאפוכינ׳ען; מ׳דארף אלזא וויסען, צי איז לאפוכין אן ערליכער מענש, אדער אן אגענט פון דער רעגירונג.

דער צ.-ק.-מיטגליד האט דערצעהלט ארגונאוו׳ן, אז לא-פוכין האט, בעת ס׳זענען געגאנגען קלאנגען וועגען בילדען א קאדעטישע רעגירונג, געפיהרט אונטערהאנדלונגען וועגען אריינ-טרעטען צו די קאדעטען. דער צענטראל-קאמיטעט האט אבער די אפערטע נישט אנגענומען צוליב לאפוכינ׳ס פערגאנגענהייט און אויך דערפאר, ווייל ר׳האט געשטעלט א בעדינג, מ׳זאל איהם אויסוועהלען אלס מיטגליד פון צ. ק. וועגען לאפוכינ׳ען אלס מענש זענען די אינפארמאציעס געווען אזעלכע, אז ס׳איז אויס-געשלאסען, ער זאל האבען מיט זיינע ידיעות פערפאלגט פראוו-אקאציעס אדער מיאוסע כוונות; ס׳האט אויך נישט געקאנט זיין קיין ספק, אז לאפוכין וויל ענטגילטיג איבעררייסען מיט דער ביוראקראטישער וועלט.

ארגונאוו האט בעקומען אינפארמאציעס נאך פון עטליכע פערזאן; די אלע ידיעות זענען געווען אין דעמזעלבען זין און צומייכענען גינסטיג פאר לאפוכינ׳ען.

א געוויסע צייט האט די פאליציי געלאזט ארגונאוו׳ן צו-רוה, אבער איינמאל, — דאס איז געווען דעם 11-טען (24-טען נאוועמבער — האט ארגונאוו שפעט ביינאכט בע-מערקט אויף דער גאס, ווי עס פאהרען איהם נאך שרית ביי שרית צוויי דראשקעס עס האט זיך אנגעהויבען א געיעג. ארגו-נאוו האט זיך אריינגעזעצט אין א טראמוואי, אראפגעגאנגען, עטליכע מאל געביטען די איזוואזשטשיקעס, אבער יענע צוויי דראשקעס האבען פון איהם נישט אפגעטראטען. ארגונאוו האט זיך קוים אפגעראטעוועט פון דער פערפאלגונג, אריינ-שפרינגענדיג אין א „טראיקע" און בעפעהלענדיג דעם קוטשער צו יאגען ווי שנעל ס׳איז נאר מעגליך. דאס זעלבע האט זיך איבערגעחזר׳ט אין פערלויף פון די ווייטערדיגע טעג.

אויסבעהאלטענדיג זיך אזוי פון די פאליציי-פערפאלגונגען, האט ארגונאוו אונטערוואורטעט, דעם 18-טען נאוועמבער, דער-האלטען אן איינלאדונג פון אן אנגעזעהענעם אדוואקאט, ער זאל תיכף צו איהם קומען. דער אדוואקאט האט דערצעהלט ארגו-נאוו׳ן, אז דעם 11-טען נאוועמבער איז אזעוו געווען ביי לאפוכינ׳ען און איהם מיט טרערען געבעטען, ער זאל איהם ראטעווען פון דער פארטיי-נקמה, וואס ערווארט איהם. דער אד-וואקאט האט פארגעלעגט ארגונאוו׳ן איינצואורדנען א בעגעג-ניש מיט לאפוכינ׳ען ביי איהם, דעם אדוואקאט, אין דער וואוי-נונג. די בעגעגעניש איז בעשטימט געווארען אויף דעמזעלבען טאג 10 אין אווענד.

ארגונאוו איז פון דער גאנצער מעשה געווען דערשיטערט. ער האט זיך אוועקגעלאזט זוכען קארפאוויטש׳ן, איינעם פון די טיכטיגסטע מיטגלידער פון דער קאמפס-ארגאניזאציע, וועלכער האט זיך דעמאלט געפונען אין פעטערבורג. קארפאוויטש איז אין די ענינים פון דער טעראריסטישער ארבייט געשטאנען זעהר נאהענט צו אזעוו׳ן.

(פארטזעצונג קומט).

אין פלאַמען פון ליבע און האַס

(39

(ראָמאַן).

אין עפּליכע טעג שפּעטער, נאָך דעם שמועס, איז קאַרל פּלוצים אַרויס פון שטוב, און איז אַוועק אין דער ריכטונג צו דער שטאָט.

ער האָט ענדגילטיג באַשלאָסען צו פאַרניכטען דעם באַווייז געגען איהם: די בלוטיגע אויפשריפט אויף דער וואַנט.

ביי טאָג נאָך האָט ער צוגעגרייט עפּעס אַ כעמישען פּרעפּאַראַט אין אַ פלעשעל, און מיטגענומען איהם מיט זיך.

גרעגואַר האָט פון פענסטער געזעהן, ווי דער ברודער איז אַרויס פון שטוב.

– וואוהין קאָן ער עס איצט געהן? – האָט ער געטראַכט.

ווען ער וואָלט געהאַט אַביסעל כוח, וואָלט ער איהם נאָכגעגאַנגען.

דערווייל איז קאַרל צוגעקומען צו לעווענטאַל'ס שטוב, און איז אַריין אין הויף צוגלייך כמעט מיט פערעלע'ן און יהודית'ן.

ווען נישט דער הויכער וואָגען, הינטער וועלכען ער האָט זיך באַהאַלטען, וואָלטען די מיידלעך איהם געוויס באַמערקט. לאַנג נאָך, נאָך זייער אַרויסגעהן, איז ער געשטאַנען אָהן באַוועגונג און זיך צוגעהערט, און געוואַרט, ביז פערעלע וועט איינשלאָפען אין איהר צימער.

ווען דער שטאָדט-זייגער האָט אויסגעשלאָגען צוועלף, איז ער אַרויס פון זיין באַהעלטעניש.

ער האָט פאַרשטאַנען, אַז ער מוז איצט האַנדלען מיט ישוב הדעת, ווייל ער ריזיקירט דאָך מיט'ן לעבען.

ווי באַר מעגליך שטיל, האָט ער זיך צוגעשאַרט צו דער קוך-טיר, וואָס איז געווען פאַרשלאָסען. קאַרל האָט די טיר געעפענט מיט אַ וויטריך, און איז אַריין אין קוך.

פון טאַש האָט ער אַרויסגענומען אַ קליין עלעקטריש לעמפּעל, אַריין אין פינסטערען צימער, און אָנגעשטעלט דאָס ליכט אויף דער וואַנד מיט דער אויפשריפט.

נישט אַכטענדיג דערויף, וואָס ער האָט אויסגעצייכענט געוואוסט דעם אינהאַלט פון דעם אָנגעשריבענעם, האָט ער אַ ציטער געטאָן ביי'ם אָנבליק פון די אומגעלומפּערטע בלוטיגע אותיות. די געבליבענע זענען איהם פאַרגליווערט געוואָרען אין די אָדערן.

יאָ: לעווענטאַל האָט איהם באַפירוש באַשולדיגט...

ער האָט קיין כוח נישט געהאַט, דער דערמאָרדעטער, צו פאַרענדיגען דעם זאַץ, אָבער זיין קאַרל'ס נאָמען איז געווען בולט אָנגעשריבען. דער איבערגעקעהרטער טיש, וואָס האָט די אויפשריפט געהאַט פאַרדעקט, איז איצט געשטאַנען אין אָרדענונג, ווי ס'געהער צו זיין, און דעריבער איז זיך דאָך געווען משער צו זיין, אַז דער יעניגער, וואָס האָט דעם טיש אויפגעשטעלט, האָט אַרויסגעלייענט דעם שרעקליכען סוד.

– אויב אָבער עמיצער ווייסט מיין געהיימניש – האָט קאַרל געטראַכט – מאָ פאַרוואָס געפין איך זיך נאָך אויף דער פ יי? אויף וואָס וואַרט יענער? וואָס פּלאַנעוועט יענער צו טאָן מיט מיר?

ער איז איינגאַנצען אַרומגעכאַפּט געוואָרען פון פאַרשידענע רעיונות און סברא'ס, און לסוף איז ער געקומען צום אויספיהר, אַז בלויז פערעלע אַליין האָט געמוזט לייענען די אויפשריפט.

– יאָ, בלויז פאַליע! – האָט ער אין די געדאַנקען איבערגע'חזר'ט – נאָר זי האָט עס געקאָנט באַמערקען, אויפרוימענדיג דעם צימער, און איינשטעלענדיג די מעבעל. מחמת זי האָט אָבער נישט געקאָנט האַלטען פאַר זיך דעם סוד, איז זי געלאָפען איבערגעבען די זאַך יהודית'ן. און יהודית איז טאַקע צוליב דעם אַהערגעקומען ביינאַכט, כדי אויף די אייגענע אויגען איבערצייגען זיך אין דער אויפשריפט. איצט ווייס זי שוין, אַז איך בין עס דער מערדער. אָך, ווי מוז זי מיך פאַראַכטען! מיך – וואָס איך האָב זי אַזוי ליב...

קאַרל דריייוריק איז אַ לאַנגע ווייל געשטאַנען אומבאַוועגליך, דריקענדיג זיך דעם קאָפּ מיט די הענד, פונקט ער וואָלט מורא געהאַט, אַז דער קאָפּ זיינער וועט איהם צופּלאַצט ווערען פאַר פאַרצווייפלונג... ער האָט אַפילו שיער פאַרגעסען וואָהין און צו וואָס איינגענטליך, ער איז געקומען.

ענדליך איז ער צו זיך געקומען, און מיט יאוש'דיגער ענערגיע האָט ער זיך גענומען אויסצומעקען דעם איינציגען באַווייז געגען זיך. דער כעמישער פּרעפּאַראַט האָט אָהן שום סימנים אָראָפּגעוואַשט די רויטע פלעקען פון דער וואַנד, פונקט ווואָלט דאָ קיינמאָל גאָרנישט געווען.

אויף דעם זעלבען אָרט האָט ער נאָך אַרויפגעשטאָכען אַ ביסעל שטויב, כדי ס'זאָל גאָרנישט זיין קיין אונטערשיד צווישען דעם אָרט און דעם רעשט וואַנד.

שפּעטער האָט ער אויסגעלאָשען דאָס עלעקטרישע לעמפּעל, און איז אַרויס.

ער האָט זיך אַפילו באַמיהט צוצושליסען די קוך-טיר; אַזוי ווי ס'איז איהם אָבער נישט געלונגען צו מאַכען, האָט ער עס איבערגעלאָזט, ווי עס שטעהט און געהט.

ער איז אַוועק צוריק צו זיך אַהיים, און אַלע זיינע געדאַנקען זענען פון דעם מאָמענט אָן געווען מיט יהודית'ן.

ער האָט שוין פון לאַנג אָן געהערט וועגען איהר אויסערגעוועהנליכער ענערגיע, און איצט האָט ער פאַר איהר געקראָגען פחד... אָבער די ליבע צו איהר איז נאָך פון אַן'אונבאַוואוסטער סיבה שטאַרקער געוואָרען.

אַלס אַ ליבהאָבערן, צי אַ ווייב – אַלץ איין מייועל – זי מוז צו איהם געהערען!

ער איז אַריין אין פאַבריקס-הויף.

גרעגואַר איז נאָך אַלץ געשטאַנען ביים אָפענעם פענסטער.

קאַרל האָט איהם נים געזעהן, אָבער ער האָט זיך צו איהם מיט קיין וואָרט נישט אָפּגערופען. ער איז אַריין אין צימער, און זיך אַריינגעלעגט אין בעט אַריין, איצט האָט ער דאָך געקענט רוהיג שלאָפען. ער האָט נישט וואָס מורא צו האָבען, מחמת דער איינציגער באַווייז געגען איהם עקזיסטירט שוין נישט.

איינשלאָפען האָט ער אָבער בשום אופן נישט געקאָנט.

פון זינען איז איהם נישט אַרויס יהודית, וועלכע ווייס שוין אודאי, אַז ער איז דער מערדער פון לעווענטאַל'ן... יהודית, וועלכע וועט זיך קיינמאָל נישט, קיינמאָל נישט אָפּרופען אויף זיין ליבע.

(פאָרטזעצונג קומט).

ביליג און גוט!

ספּאָרט-וואַגען . . . . 58.— זל.
קינדער-בעט מיט ניקל און שאַמק. מאַטראַץ 65.— "
אַמעריקאַנקע . . . . 30,— "

פאָדערט איבעראַל!

די גאַראַנטירטע פעלד-בעטען פון דער פירמע

„PALMA-PATENT"

לאָדז, פּוילנאָצנאַ 24. טעל. 31-85.

הורט. פאַר רעעלקייט גאַראַנטירט. דעטייל.

דער פריהלינג ווייס נישט פון קיין רחמנות

די העלע זונען-שטראַהלען באַלייכטען און ווייזען קלאָר אַן אויף יעדער נישט גלייכקייט, אויף יעדען קנייטשעל פון אייער געזיכט. דאָס איינציגע מיטעל געגען די אונברחמנות'דיגע שטראַהלען איז

COSMOPOLIS

וועלכער פּלעגט און דערהאַלט די פרישקייט פון געזיכט, הענד און קערפּער, מאַכט יונג דאָס פּנים און גלייכט אויס יעדען קנייטש.

קאָסמאָפּאָליס איז נישט קיין קרעם.
קאָסמאָפּאָליס איז נישט קיין פּאַסטע צום געזיכט.
קאָסמאָפּאָליס איז אינגאַנצען עפּעס נייעס און ביז איצט נאָך נישט געווען.

פאַרטרעטער אויף באַזונדערע שטעט אויף אייגענער רעכנונג ווערען געזוכט.

הויפּט-סקלאַד אין פּוילען: ROMAN WŁODARSKI, WARSZAWA, LUBIECKIEGO 5

צו באַקומען אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּאַרפומעריע-געשעפטען. פּרייז 2.50 זל. פאַר שטיק. ווען מ'קריגט נישט, דאַרף מען זיך ווענדען צום הויפּט-סקלאַד פאַר פּוילען. פאַר קונים פון דער פּראָווינץ ווערט אַרויסגעשיקט נאָכ'ן באַקומען פאָראויס 2.75 אָדער 3.25 אויף אַ נאָכנאַהמע.

883

היט זיך פאַר פעלשונגען!

שלאָפצימער
בעדכען-צימער
ווי אויך פאַרשידענע
קליינע לוקסוס-
מעבעל
עמפּפעהלט די באַקאַנטע מעכאַנישע טישלעריי פון
שיפּמאַן עט קאָמפּ. וסכאָדניאַ 64, אין הויף.

מאַסאַזש- און הייל-גימנאַסטיש-שולע און קאַבינעט
פון דר. מעד. ב. שמירגעלד

צעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89

היקעבביינער-פאַרקריטונגען, פּאַראַליזען, נערווען-שמערצען, פעטזוכט, אַרטרעטיזם, שטיחל-פאַרשטאָפּונג, גינעקאָלאָגישע מאַסאַזשען, באַהאַנדלונג פון פיזיש שוואַכע קינדער (גרופּען). נאָך דעם ענדיגען די שולע, ווערט אַרויסגעגעבען אַ צייגניש.

שפּרעכשטונדע פון 3 ביז 5.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 31-08

הײלט גאַנץ פאַרנאַכלעסיגטע ציהן און מויל-קראַנקהייטען. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-באַשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציין. נעהמט אָן פון 9—12 פאַרמיטאָג און פון 3—7 אַ זייגער אָוונט. ביליגע פּרייזען. 1481

עלטערן!

פאַר 3 זלאָטים אַ וואָך ווערט געלערענט מיט קינדער וואָס לערנען אין פאָלקס-שולען: חומש, רש"י נ"ך, משניות, גמרא, יהדות, היסטאָריע, רעדען און שרייבען העברעאיש און יודישע בריות זעלבסט צוזאַמענשטעלען. דורכ'ן באַוואוסטען אָרטאָדאָקסישען העברעאישען לעהרער י. ד. ראַזענפעלד, פלאַץ וואָלנאָשטשי 6 קווער אָפּ. רעכטס 2 שט.

באַמ.: סטודענטען אויך אָנגענומען אָנפאַנגער פון 5 יאָהר אָן.
אַ שטרענג רעליגיעזע ערציהונג! ערפאָלג גאַראַנטירט!

שניידער-הילף!

בעמיש וואַשען גאַראַנטירען 5 זל. פּרעסען גאַראַנטירען 3 זלאָטעס ס'ווערען אויך אָפּגעשיקט אַהיים עס ווערט אויך געפּרעסט אויף דער שטעל. 856

האַנסמאַנטינער 5 וו. 1.

צאָהן-אַרצט
S. LIBERMAN
Konstantyn. 46

נעהמט אָן פון 8—10 פריה און פון 4—8 אָוונד.

אין גאַנץ פּוילען און אויך שוין אין אויסלאַנד רעדט מען גאָר פון דער בעקוועמליכקייט און גוטסקייט פון די באַוואוסטע זומער-לאַטשעס!

LEKKOCHÓD

14391 P. N,

בעטע אַכטונג צו געבען אויפ'ן פּאַטענט-שטעמפּעל. צו באַקומען אין אַלע בעסערע שוך-געשעפטען.

הויפּט-פאַרקויף: י. אַבראַמאָוויטש, לאָדז, פּאָדרזשעטשנאַ 15.

שיינט אייער געלד!

און קויפט

שירמס און שטעקענס

נור אין דער שירם-ווערקשטעל פון

ס. פינקענבוים,
נאַרוטאָוויטש 19 (דזשעלנאַ)

ווייל אַהער קענט דאַרט קויפען מיט 25% ביליגער וואָזשגעצאַל. בעסטע אויספיהרונג.

באַמ.: ס'ווערט אָנגענומען אַלע רעפּאַראַטורען ווי אויך איבערציהען.

Miejski Kinematograf Oświatowy
Wodny Rynek.

היינט און פאָלגענדע טעג!

דער קליינער קאַפּראַל

(Mały Kapral)

אָדער „נאַפּאָלעאָנ'ס קאַריערע"

ראַנטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונד. פּרייזן בילליג!

צום 15-יאָהריגע יאָהרצייט פון ר' אליהו חיים מיועל זצ"ל איז ערשינען דאָס אינטערעסאַנטע בוך

זכרונות

דאָס בוך ענטהאַלט העכער 300 זייטען מיט אַ קאַבינעט-בילד. פּרייז 6 זלאָטעס. פאַר די לעזער פון „נייעם פאָלקסבלאַט", וואָס וועלען ברענגען דעם דאָזיגען אַנאָנס ביז דעם 15-טען יוני, קאָסט נאָר 4 זלאָטעס.

צו בעקומען ביי א.מ. גרובשטיין, זאַכאָדניאַ 54 פראָנט, 1. שט. פון 5–8 אָוונד.

והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה את?
ווען דו ווילסט וויסען וואָס עס טוט זיך אין ביוראָ פּיעטריקאָווער 17?
ואמרת אליו, זאָלסטו איהם ענטפערן
— אַז אין דעם ביוראָ —

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52, וואו מ'האָט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס לויט'ן אַנאָנסירן, קלאַגעס, זאַבעזפּעטשעניעס אויף אַלע שטעדט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, אַפּאָזיציעס, אַדוואָקאַטן, רעקורסען, וועגען פּעטער און קאָמיסאַריאַט-ראָשאַנדו, ביטעס וועגען דירה און אויזשאַנד ראַזיעמטשי און אין אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוניעס, קאַרגע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.

רעכטס-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ,
פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52
שנעל, רעעל און בילליג!

צו וואָס זאָלט איהר ליידן פּת'ם שוויים פון די פיס?

פון וואָס די הויט קריכט אָב און עס מאַכען זיך ראַנעס, ווי אויך פון דעם שלעכטען ריח, וואָס קיין מענש קען נעבען אייך ניט אויסשטעהן, אַז בלויז פאַר אַ פּאָר גראָשען קענט איהר דאָס אַלעס בעזייטיגען, פּראָביערט דעם — נוצענדיג „ראַדיקאַל" וועלכער פערהיט אויך גלייכצייטיג דאָס לעדער פון פּלאַצען. צו בעקומען בײם צייטונגס-פערקויפער וועלנאַרויש אַלט-שטאָט 1. אויך אַ גוט מיטעל צו וואַנצעס גאַראַנטירט אויף'ן גאַנצען זומער.

רעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַבאַוואָסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	11-10, 2 — 6½–7½
ד"ר רוזשאַנסקי	הויט און געשלעכטס-קר.	11–10, 2–1
ד"ר גאָלדשפּיין-פּאַראַס	אויגען-קראַנקהייטען	2–1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2–12
ד"ר ראַבינאָוויטש	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	מוטער און נעבורטס-הילף	6-5 1-11½
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1, 5 4
ד"ר וויינבערג	אינערע, הערץ, לונגען-קר.	7-6½ 1-11
ד"ר שטופּעל	רענטגען	6-4 12–2
א. בראַרזענטשיק	צאָהן-ארצט	7–3
נ. ראָזעס	צאָהן-ארצט	2–9

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קראָנען, טאָסטען, א. אז. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

ביילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, לעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שוועסטער.
אָנמעלדונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—6 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
פּרייזען איז דער שטאָט.

אַ נייע וועלט-מלחמה

קען אויסברעכען ביי די פּערפומעריע-אינהאַבער צוליב די שטאַרק-רעדוצירטע פּרייזען פון אַלע קאָסמעטישע אַרטיקלען, ווי: פּודער, פּערפומען, קעלנישע בלומען וואַסער, פערשידענע קרעמען, וואָס די בעקאַנטע פירמע י. דרוקער, זאַוואַדסקאַ 11 האָט אַרויסגע-שטעלט. ביטע זיך צו איבערצייגען.

גלייכצייטיג ווערט בעמערקט, אַז דער פּרייז פון קאָטי-פּודער איז פערקלענערט געוואָרען ביז 2 90 אַ שאַכטעל.

רעיעלע סחורה! סאָלידע בעהאַנדלונג.

פאַר ענגראָסיסטען—גרויסער ראַבאַט. מיט אַכטונג

J. DRUKIER,
,11 ZAWADZKA 11

וואָרנונג!

אין „פאָלקסבלאַט" איז געוועזן פערעפענטליכט אַן ערקלערונג פון דער פערוואַלטונג פון געוועזענעם קאָאָפּעראַטיוו פון צייטונגס-פערשפּרייטער-פעראיין, אַז די מיטגלידער געבען זיי פולמאַכט ניט די מעגליכקייט צו ליקווידירען דעם קאָאָפּעראַטיוו און צוליב דעם האָבען זיי אָנגעהאַנגען אַ שלאָס אויפ'ן קאָאָפּעראַטיוו-לאָקאַל. מיר ערקלערען אַלזאָ: אַז די אָרגאַניזירונג פון דער ליקווידאַציע געהער ניט צו די מיטגלידער, נאָר צו דער פערוואַלטונג. דער קאָאָפּעראַטיוו איז שוין ניט טעטיג פון 1. יאַנואַר 1927, און זעלבען חודש איז זאָגאַר פאָרגעקומען די ליקווידאַציאָנס-פערזאַמלונג. די איינציגע סיבה, פאַרוואָס ביז היינט איז די ליקווידאַציע ניט אויסגעפיהרט, איז צוליב דעם, וואָס די דערמאָהנטע ה"ה קענען ניט אָפּגעבען קיין דין וחשבון, אויף וואָס זיי האָבען פערבראַכט די קאָאָפּעראַטיוו-און פעראיינס-געלדער ביז'ן היינטיגען טאָג. דאָס לאָקאַל געהער מאָראַליש און יורידיש צו דעם פּראָפסויז. פעראיין, מיר וואָרנען זיי אַלזאָ, אויב זיי וועלען ניט אויפהערען צו שיקאַנירען און מאַכען שוועריגקייטען אונזער פעראיין, וועלען מיר זיין געצוואונגען דעם גאַנצען ענין איבערצוגעבען דער פּראָקוראַטור, וועלכעס מיר האָבען ביז איצט געוואָלט אויסמיידען צוליב חילול השם און לשם השלום.

די פערוואַלטונג פון פּראָפ. פעראיין פון צייטונגס-פערשפּרייטער אין פּוילען, אָפּטיילונג אין לאָדז.

אויפרוף צו אַלע ראַדזשער יודען

וואָס מאַכען חתונה זייערע קינדער!

דערמיט מאַך איך בעקאַנט די לאָדזער מחותנים, אַז איך נעהם אָן

חתונות אויף פּאַרציעס

פאַר 6 זל. אַ קאָפּ

מיט אַלע בעקוועמליכקייטען. געשמאַקע מאַלצייט פון בעסטע אַריינגרעכענדיג: זאַל, אָרקעסטער, קעלנערס און קעלנער. אַלעס פריי.
קומט און בעשטעלט אויף וויפיעל פּערזאָן איהר ווילט!
אַדרעס: זאַל פּאָלודניאָוואַ 10. אינהאַבער: פרידוואַלד.

די מאָסקווער אַרטיסטן פון „הבימה"

האָבען אויך אָנגעקענט, אַז די שענסטע פאָטאָגראַפיעס. פאָרטרעטען ווערען קינסטלעריש אויסגעפיהרט נור אין דעם — ערשטקלאַסיגען פאָטאָגראַפישען אַטעליער —

„PARISIENNE"

69 בזשעזשינער 69

צופאַהר מיט'ן טראַמוואַי נומער 1.

טליתים-פאַבריק

אויסערגעוועהנליך פון וואָלענע, האַלב-וואָלענע זיידענע טליתים צום פערקויפען, ווי אויך טליתים-קטנים הורט און דעטייל! מיט אויספערטיגונג, אויך גאַרטלען, שפּאַניעס און ציצית צו בעקומען בילליגער ווי איבעראַל

ביי א. ה. ציטרינאָווסקי, קאַמיענאַ 1,
אין צווייטען הויף פּאַרטער. קומט און איבערצייגט אייך! 198
באַמערקונג: מ'וועהט אויך אָנגענומען אַלטע טליתים צו וואַשען.

וויכטיג פאַר פרויען!

די בעוואוסטע לעהרערין מיט 25 יעהריגע פּראַקטיק לערנט אויס אין משך פון 1 חודש נעהען, צושניידען, מאָדעלירען פאַסען מיט אַ גאַראַנטיע פאַר 45 זלאָטעס: מענער, דאַמען און קינדער-וועש, פּיזשאַמעס לויט'ן וויענער סיסטעם לערן איך אויס אין משך פון 2 חדשים מיט אַ גאַראַנטיע פאַר 65 זל. שפּרעכשטונדען פון 11 ביז 1 און פון 3—5 נאָכמיטאָג ביי גרינבלאַט, ווראָסקיעגאָ 9, וואוינונג 33. 952

Dr. med.
L. Pikielny

ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
נעהמט אָן פון 4—7 אָוו. 196

Dr. med.
H. Lajchter

קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זאַכאָדניאַ טעל. 49-66.
צאָהן-כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען ווי: שטשענקעס, גומען, רושאַנטלעס. צאָהן-פיסטלען א.ז.וו. נעהמט אָן פון 5½–5 און פון 9—8 אָוו. זונטאָג 11—2.

Dr. med. Ludwik
Rapeport

Pr. Narutowicza 25
(Dzielna) tel. 44-10.
ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָזען און האַרן-קראַנקהייטען.
נעהמט אָן פון 1 ביז 2 און פון 4 ביז 7 אָוונד.

Dr. ADAM
GROSGLIK

Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און מענערישע קראַנקהייט. רענטגען און ליכט-היילאַנשטאַלט. נעהמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

Dr. med.
BRAUN

פּאָלודניאָווע 28
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע. בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

Dr. med.
W. Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגיערזשער 11 טעל. 54-72.
נעהמט אָן אין דער לעטשניצע פּיעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג און אין דער היים פון 5-6 אָוו.

קויפט מעבעל

נישט קיין בעסער איהר איבערצייגט אייך ניט, אַז אין מיין מעבעל-געשעפט
גדאַנסקאַ (דלוגאַ)

44 Ch. ŁAZNIK

נור ביי מיר קענט איהר מעבעל שעהנע גוטע קויפען פערשידענע אין בילליג.
בעמערקונג: איך קויף און פערשידענע מעבעל, דיוואַנעס, פעלצען, ניי-מאַשינען, סאַמאָוואַרען א. אז. וו. איך צאָהל די העכסטע פּרייזען. קומט און איבערצייגט אייך.

LEKARZ-DENTYSTA–צאָהן-אַרצט
M. KARABANOW

זאַכאָדניאַ 31 (אין הויף) טעלעפאָן 59-09
היילט, פּלאָמבירט ציהט צייהן גאַנץ אָהן שמערצען, קינסטליכע צייהן אָהנע גומען און רעפּערירען העלען שנעל און בילליג אויסגעפיהרט.
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 8 אין אָוונד. 1195
לעטשניצע פּרייזען. בעראַטונג אומזיסט.

איך קויף און פערקויף

מעבעל

דיוואַנעס, פעלצען, ניי מאַשינען, גאַרדעראָבען, סאַמאָוואַרען א. ז. וו. און צאָהל די העכסטע פּרייזען

א. ווייצמאַן נאַרוטאָוויטש 19 (דזשעלנאַ)

אין מעבעל-געוועלב, (פּרזשעס-וואָלינג שענקעוויטש 9) ביי מיר איז שטענדיג דאָ פּעריש. געניצטע מעבעל און גוטען צושטאַנד צו פערקויפען. 1343

לעטשניצע

פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

„SANITAS"

צעגעלניאַנאַ 29, טעל. 44-51.
978

לונגען-קראַנקהייטען!
רעקאָמענדירט האָבען די היגע דאָקטוירים
Balsam Thlocolan Age
פון הוסטען, בראָנכיט, הוסט פערלעכטערט די פלעגמע, פערשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם ווידערשטאַנד פון קראַנקען, פערגרעסערט די וואָג פון קראַנקע „Balsam Thlocolan Age" פערקויפען אַפּטייקען. פערלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פון דער אַפּטייק 2914
A. Gąsecki w Warszawie, ul. Leszno 41

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
בזשעזשינער 11, טעל. 37-63
אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואַלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12—9½, 5—4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	1—11
ד"ר ליובישש	הויט-און געשלעכטס קר.	2—12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און געמיטס קר.	5—1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2—12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה	— 1
ד"ר בערנסאַי	פרויען און געבורטס-הילף	4—3

פּסולגע-טער פּיק, שפּר ד-שפּרונגען, די שטעמפּלען א. ז. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בעדען-און-בעשטראַהלונג און אַנטשפּריצונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויך אָפּערירונג — חירורגיען אין שטאָט. — אין לעטשניצע ווערען געמאַכט אַלע אַרט אַנאַליזען, ווי אויך פלעגמע און בלוט. 2120

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

בײַ דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען אַ דענטיסטישער קאַבינעט
עס נעהמען אָן:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-אַרצט	2—10 נ"מ.
ד"ר לאָזשינסקאַ סמאַראַפּאַלסקאַ	צאָהן-אַרצט	7—3

קינסטליכע צייהן, קראָנען, טאָסטען א. ז. וו.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.

אַבאָנאַמענט-פּרייז: אין לאָדז: אַ חודש — 5 זלאָטעס, — אויף דער פּראָווינץ: אַ חודש — 6 זלאָטעס, אין אויסלאַנד מיט 50 פּראָצענט מעהרער. — פאַר'ן איינצאָהלען פון די אַנאָנסען איז די רעדאַקציע ניט פעראַנטוואָרטליך. די אַדמיניסטראַציע איז אָפען בײַטאָג און בײַנאַכט.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר אַ מילימעטער-שורה. פּערן טעקסט 15 גראָשען, פּריטאַג 20 גראָשען, אין טעקסט 40 גר., פּריטאָג 60 גראָשען, נאָכ'ן טעקסט 10 גראָשען, פּריטאַג 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצענט מעהרער. אויסער דער שטאָט 30 פּראָצענט מעהרער.